

Farkas Balázs

MASZKABÁL

Naplóbejegyzések
a 2020-as évből

Farkas Balázs

Maszkabál

*Naplóbejegyzések
a 2020-as évből*

Budapest, 2021

Farkas Balázs: Maszkabál. Naplóbejegyzések a 2020-as évből
Copyright © Farkas Balázs, 2021

Első változat

ISBN 978-615-01-0494-2

Magánkiadás

www.balazsfarkas.com

A borítórajzot Juhász Ernő készítette

Copyright © Juhász Ernő, 2021

Felhasznált szoftverek: Microsoft Office 365, Construct 2

*Ez a Mű a Creative Commons Nevezd meg! - Ne add el! - Így add tovább!
4.0 Nemzetközi Licenc feltételeinek megfelelően felhasználható.*

„Hasonlóképpen dacolt a dögvész is minden óvintézkedéssel, elragadta magukat az orvosokat, még le sem nyelhették saját gyógyszereiket; de a megmaradtak tovább gyógyítottak, ismételtették másoknak, mit tegyenek, mígnem rajtuk is kiütöttek a ragály jelei, és összerogytak holtan; épp az az ellenség terítette le őket, amellyel szemben másokat ellenállásra sarkalltak.”

Daniel Defoe: *A londoni pestis* (1722)

Vámosi Pál fordítása

„És sötétség és pusztulás és a vörös halál vette át korlátlan uralmát.”

Edgar Allan Poe: *A vörös halál álarca* (1842)

Babits Mihály fordítása

„Minden jelmez készen áll / szól a nóta, messze száll: / áll a bál, áll a bál, áll a fényes maszkabál.”

Gryllus Vilmos: *Maszkabál* (2002)

Tartalom

Előszó.....	5
JANUÁR.....	7
FEBRUÁR.....	18
MÁRCIUS.....	26
ÁPRILIS.....	38
MÁJUS.....	46
JÚNIUS.....	50
JÚLIUS.....	54
AUGUSZTUS.....	59
SZEPTEMBER.....	63
OKTÓBER.....	69
NOVEMBER.....	74
DECEMBER.....	78
Epilógus.....	86
Függelék: Novellák a karanténból.....	88

Előszó

Két fejlemény fonódott össze a 2020-as évben: hosszas halogatás után eldöntöttem, hogy egy éven keresztül naplót fogok írni (voltak erre már kísérleteim, de legfeljebb néhány hétig tartottam ki), és ugyanebben az évben tört ki a világjárvány is. Ez a két szál ér össze ebben a könyvben.

Mondhatnám, hogy legalább volt miről írni, és hogy krónikása lehettem valaminek, amely talán végérvényesen megváltoztatott mindent, de az igazság ennél prózaibb. Ez a napló (természetéből adódóan) nem lehet hiteles látlet a világ egészéről, legfeljebb saját bezártságom visszhangjai jelennek meg itt. Tény: nem figyeltem oda eléggé, sem a világ eseményeire, sem másokra, visszaolvasva tűnik csak fel, mennyire önző naplót vezettem. Esetleg ez betudható annak is, hogy nem tudom, illik-e másokról írni (majd: illik-e egy ilyen könyvet közszemlére tenni).

Mi ez a könyv tehát? Reflexiók és emlékek anyaggyűjteménye, amelynek egyetlen valamelyest érdekes aspektusa, hogy a járvány évében készült? Legyen az, és legyen egyfajta elmúlás-hárítás – biztos vagyok benne, hogy a naplóírók nagy része azért fog bele, mert érzik, hogy

ezzel elodázhadják a semmivé válás könyörtelen folyamatát. Ami persze mindenkinek a sorsa, mit szépítsünk.

Nem tudtam, magamnak írok-e, az utókornak, vagy csak úgy a semminek, így arra sem törekedtem, hogy irodalmi színvonalon írjak minden nap. Volt, hogy csak egy-két szóra futotta, amelyekből talán még rólam sem sok minden derül ki, a járvány valódi alakulásáról és közvetlen környezetemről pedig még kevesebb.

A naplót természetesen utólag szerkesztettem (öncenzúra?), helyenként néhány vázlatpontból rekonstruáltam egész mondatokat, tehát akár úgy is felfoghatnánk, hogy ez egy *hamis napló* – persze nem ez lenne az első és egyetlen hamis dolog, ami a járvány évében létrejött: a maszkok mellett bőven láthattunk álarcokat is, a valóság pedig folyamatosan, követhetetlenül ingadozott, még a sorok között is.

Ezért is remélem, hogy senki nem próbálja meg ezt a naplót pontos kordokumentumként kezelni – tévedések és torzítások biztosan szerepelnek benne, nem riport ez, nem is tudományos értekezés – csak egy egyszerű szerző élményei egy bizonytalan korszakban: a járvány (első) évében.

JANUÁR

Január 1.

Az év első napján hivatalosan még tél van, de az időjárás inkább tavaszi. Semmi meglepő. A világon a legtöbb ember tudat alatt biztosan felkészült az apokalipszisre, de csak akkor kapják fel a fejüket, amikor az erdőtüzek és a viharok már elvitték mindazt, amiért évtizedekig dolgoztak. Ennél több reményre lesz szükség, hogy belépjünk egy új évtizedbe. Évek óta először tele vagyok alkotóvággal. Nem hagyhatom elveszni.

A vonat, amin ülök, fel-alá ugrál, próbálok tiszta képet készíteni a mozdonyon fehérülő apró betűs feliratról („*magasfényű antigraffiti zománc*”). Egyelőre érdekesebb dolgot nem tudok csinálni, az átszállásig már nem érdemes kipakolnom a könyveket, meg a többi hülyeséget, amivel szórakoztatni szoktam magam Budapestig.

Egyedül vagyok. A többiek később jönnek utánam. Ahogy kinézek az ablakon, a baranyai pusztaságot látom, a reménytelen ürességet.

Budapest szürke, a szokásosnál is szürkébb.

Az utazótáska nehéz, itthon örömmel szabadulok meg tőle.

Az első dolgom, hogy minden sarokba benézek, átvizslatom a konyhapult és a fürdőszoba minden zugát, telefonommal bevilágítok a radiátorok alá, az erkélyajtó réseibe, a gyerekszoba minden játékába.

Azt nézem, nem tértek-e vissza a *rocsik* – tavaly nyáron a semmiből jöttek elő, mint a pestis, az egész lakóház tele volt velük.

A csapdák üresek. A padlón legfeljebb szöszök. Óvatosan lelassítom magam. Sehol semmi. Csak a tudat. *Ott vannak, nem igaz?*

Nem hallható neszezés, fantomvizsketés.

Végül lepakolok, kényelembe helyezem magam. Nincs étvágyam. Csak bámulok magam elé. Hetek óta nem jártam a lakásban, idegennek tűnik. Kicsinek, sötétnek. Egyre furcsább, amikor a gyerekek nem hangoskodnak körülöttem.

Egész éjjel Scorsese új filmjét nézem, ezt a háromórás monstrumot, ami gyakorlatilag a halálról szól, ami vagy akkor jön, amikor nem számíthat rá, vagy nem is tudod, hogy már rég eljött.

Január 2.

Az iroda érdekes módon nem üres, de egyelőre örülök, hogy a karácsonyi szünet szétfolyása után visszatér valamiféle rutin.

Kinéztünk egy autót, egy Toyota Corollát, de kiderült, hogy nincs egészen olyan állapotban, mint ami a hirdetésben szerepelt.

Halad a képregény is, Ernő befejezte a *Harmat* első oldalának színezését.

Január 3.

Kilőtték Kászim Szulejmánit (iráni tábornok). Bárki megnézheti a kiégett autót és a leszakadt kezét. Jól indul az év. Donald Trump a végén még a nyakunkba veri az új világháborút.

Zajlik az élet, a halál a világon, engem meg csak az elvesztett fiatalságom aggaszt. Persze, nem pöröghetek örökké ezen. Talán éppen emiatt romlott meg a kapcsolatom mindennel. Ha elfogadnám azt, amilyen vagyok, lehetséges, hogy kevésbé látnám sötéten a világot is. A legjobb lenne ezt kitűzni célnak. Újévi fogadalomnak. Pozitívan látni mindent.

Talán nem lesz szörnyű év.

Január 4.

Tandori Ágnes és Gesztesi Károly halálhírét olvasom.

Január 5.

Ausztrália lángokban áll.

Január 6.

Senki nem tudja, milyen betegség tombol Kínában.

Január 7.

Kleinheincz Csilla új könyve fájdalmas, nehéz olvasmány, főleg szülőként.

Több regényt és kevesebb hírt kell olvasnom. Elvégre a halálhírek tengerében (még egy: Szmotni Ibolya, könyvmoly, kétgyermekes anya, a *Hintafa* blog szerzője, nagyon fiatalon, szavak nincsenek rá) egyre nehezebb olyan dolgokra figyelni, amelyekre egyébként szoktam.

Tehát ezt a figyelmet most a technológia és a játékok felé fordítom, elvégre ez a szakmai érdeklődésem tárgya.

A kínai Tencent beszállt a japán PlatinumGames támogatásába (mi lesz ebből?), és a Sony végre felfedte a PlayStation 5 logóját.

Így néz ki:

Egyszerű, egyértelmű, vagyis olyan kvalitásai vannak, amelyből mostanság hiány van, minden fronton.

Akárhogy is, a dolgok felváltva javulnak és romlanak.

Az első lépés a megértés.

A kínai hatóságok koronavírusként azonosítják az új kórokozót, ami Vuhant térdre kényszerítette.

Január 8.

Éjszaka azt álmodtam, hogy lezuhant egy repülőgép, reggel pedig olvasom a Teheránból Kijevbe tartó Ukraine International Airlines 752-es járatának sorsát. (Irán ellentámadásba kezd, és civil gépeket szed le? Remek.) Ez a legrosszabb fajta vízió. Nem is annyira ritka, és ez kezd megrémíteni.

Frusztrációmban *Neon Genesis Evangelion*-t nézek. Hatalmas robotok harca furcsa, bibliai idegen testekkel.

Az egyik antikváriumból szereztem két olcsó Charles L. Grant-kötetet. Alakul az a horror-gyűjtemény.

Január 9.

Az egyik szívecskés kistányér összetört. Micsoda ómen, nem igaz? Szerencsére nincs belőle veszekedés. Így is van valamiféle néma feszültség a levegőben.

Január 11.

Az új koronavírus teljes genomját közzétették. Úgy néz ki, járvány lesz.

Január 13.

Beteg vagyok, lázam van, ráz a hideg. Valami a mandulámmal, ugyanaz, mint decemberben. Nincs időm elmenni orvoshoz.

Január 14.

Otthoni feszültség. A betegségem nemkívánatos. Tulajdonképpen minden szülőnek sziklának kell lennie, formátlan állandóságnak.

Szabad egy órát a *Paratopic* kísérteties tereiben töltöm. Ilyen lehet a pokol.

Január 16.

Megnéztem a *Joker*-t. Sem érdekesnek, sem szükségesnek nem éreztem.

Olvasom, hogy meghalt Christopher Tolkien. Ez azért valami nagyon hosszú és tartalmas korszaknak a végét jelzi.

Három színes oldalt kapok Ernőtől.

Január 17.

Fordítom egy novellámat angolra, de úgy érzem, rettenetes. Zala megye egyes aspektusai valószínűleg értelmezhetetlenek külföldi fejfel.

Este Baumbach új filmjét nézzük, az viszont remek.

Január 18.

Gáspár András is meghalt. Akkoriban, amikor a pad alatt csúsztottuk egymásnak a szerepjátékos regényeket, még nem ismertük így a nevét.

Mi a helyzet ezzel a sok halálesettel? Azért tűnnek gyakorinak, mert csak ezzel foglalkozom? Erre lennék fogékonyabb? (Lásd: „doomscrolling”).

Január 19.

Lányom egy ideje *Itomán*-nak hív (nem tudom miért), most lerövidítette *Itó*-ra.

Este arra gondolok, milyen gyakran jut eszembe Kevin Bacon, csak úgy.

Január 20.

Kész az *Ugatás* borítója, a fülszöveg is. Túl akarok lenni ezen az egészen. Általában ebben a munkaszakaszban vagyok a legrosszabb viszonyban a saját könyveimmel. A korrektúra kimerítő, ahogy a könyvvel kapcsolatos járulékos dolgok tervezése is (néhány zavaró dolgot már akkor is elengedek, ha egyébként nem akartam). A könyvbemutatókat se szeretem, de az más kérdés. Előbb ez legyen meg.

Január 21.

Felfedtük a képregényt, ezzel valóságossá vált, de még mindig nagyon távoli. Ritkábban ülök le hozzá, valamiért kerülgetem. Kaptam egy felkérést, hogy egy frissen induló, *Epik* nevű oldalra írjak filmkritikákat, de nem hiszem, hogy menni fog. Meglátjuk.

Bartók Imre nem fogadja el a Térey Jánosról elnevezett ösztöndíjat.

Január 22.

Terry Jones halálhíre. Meglepődünk még bármin?

Bartók Imrét mindenféle kicsinyes retorzió éri.

Azt hiszem, megint depressziós vagyok. Ez a klasszikus stílusú, retro jellegű, hagyományos hozzávalókból készült, ugyanakkor különleges, limitált kiadású depresszió.

Január 23.

Lányomnak kértünk időpontot alváslaborra, háziorvos javasolta. Túl gyakran beteg, túl hangosan veszi a levegőt éjszaka.

Újabb apró remekművet fedezek fel: *Timeframe*. A világvégéről szól, az utolsó percekről. Magányos, csendes meditáció az elkerülhetetlen végzetről.

Esténként pedig *A Dűne messiása* visz kietlen helyekre.

Január 24.

Szabad perceimben a *Might and Magic VI*-ban sétálgatok. Tanulmányozom, szeretnék valami hasonlót létrehozni.

Talán ez lesz az az év, amikor végre a játéktervezés lesz fontosabb az írásnál.

Január 25.

Csehy Zoltán is visszautasítja a Térey-ösztöndíjat. Megint ott tartunk, hogy a szerzők egymást kérik, hogy ne nézzék le azt, aki nem dobja vissza, illetve ne támadják azt, aki ezt mégis megteszi. Bárcsak minden irodalompolitikai kabarén ilyen jól tudnék szórakozni.

Lányom ma anyjával együtt éjszakázik a kórházban (alváslabor), vagyis egyedül maradok a fiammal. Másfél éves, soha nem volt még olyan, hogy ne az anyja mellett aludjon el. Sohasem tudtam elaltatni.

Később. Lassan rájött, hogy ez van, nincs mit tenni. Ettünk, megnéztük a *Tűzoltó Sam*-et, de csak akkor tudott elaludni, amikor tényleg mindent kikapcsoltam.

Néha sírva ébred, de hamar visszaalszik.

Január 26.

Jól telt az éjszaka. Lányom hazajött, eredményt később kapunk.

Kobe Bryant halálhíre. Helikopterbaleset, többek között a lánya is.

Január 27.

Másoknak segítek novellaírásban, ha már nekem nem megy. Nagy segítség lehetek.

Január 28.

Bartók Imre arról ír, hogy a Külgazdasági és Külügyminisztérium Külföldi Magyar Intézetek és Évadok Főosztálya visszavonta a jelölését, hogy ő képviselhesse Magyarországot az Irodalom Éjszakáján.

Január 29.

Az alváslabor eredménye. Menni kell a gégészetre.

Január 30.

A gégészeten. Ki kell venni a lányom manduláját. Általános rossz hangulat.

A WHO bejelenti, hogy közegészségügyi vészhelyzet van.

Január 31.

Európa búcsúzik a britektől, többen a „*good riddance*” kifejezéssel.

A koronavírus megjelenik Európában.

FEBRUÁR

Február 1.

Mostanában fiktív világokba vágyódom. Vonzanak a hatalmas, polcnyi széles regénysorozatok, illetve a régi szerepjátékok. Arra gondolok, hogy szívesen vezetnék jegyzetfüzetet párhuzamosan azzal, ahogy megismerem ezeket a világokat, történészi szemmel, akár térképeket rajzolgatva. Görgetem a videojátékaim listáit, és a *The Elder Scrolls*, a *Myst*, az *Ultima* és a *Wizardry* is furcsán vonzóbb, mint bármi más. Könyvek terén a *Dúne* sorozat minden bizonnyal jó választás volt, kimeríti ezt az igényt.

Minél távolabb ettől a helytől, ettől az időtől.

Február 2

Palindroma-nap (2020. 02. 02.) és a mormota napja.

Olvasom *A Dúne messiása* nehéz fejezeteit, Herbert prózája gazdag, karakter-pillanatai mélyek, és általánosságban véve sokkal jobban tetszik most, mint amikor évekkkel ezelőtt olvastam magyarul.

Február 3

Boldog névnapot, amúgy befejezem *A helyek ismerete* leghosszabb történetét, sorrendben a másodikat.

Február 4.

Végére is értem a *Might and Magic VI*-nak. Vettem egy csomó olcsó, angol nyelvű, puhafedeles horrort. Persze, nem olvasom el őket mostanában, addig nem, amíg tart a *Dűne*. Most már végigmegyek az egészen, akármeddig is tartson. Alia nagyon jó karakter.

Az EU és az USA is korlátozásokat vezet be, nem repülhetnek ide Kínából.

Február 5.

Kirk Douglas halálhíre.

Február 7.

Frank Herbert arról ír, hogy a politikai ellenfeleket nem véletlenül számolják fel a hatalmon levők, az emberek rendet akarnak.

Ma lett volna a farsang. Lányom szellemnek akart öltözni. Pontosabban *baku*-szellemnek, aminek az etimológiáját vissza kellett fejtenem (a néprajzi lexikon

szerint bákász, bakurász, bakaraszny emberke, égitesteket rabló sárkányok a gyermekei, stb.), de lényegében kettes fokozatú szellem, ami rémesebb a normál szellemnél, oké?

Idén ez már nem jön össze. Két hétig otthon kell maradnia a mandulaműtét előtt, majd utána is még két hétig. Mindenki nagyon örül. Legfeljebb Gryllus *Maszkabál* dalciklusát hallgatjuk, újra és újra.

Az *Ugatás* korrektúrája.

A koronavírus miatt eltolták a *The Outer Worlds* megjelenését Switch-en. Azt hinné az ember, hogy a videojátékok túlélnek ezt is, de nem. A játékok mögött is emberek vannak.

Február 8.

Zalában töltöm a hétvégét. Igyekszem havonta leutazni, de mintha ez egyre nehezebb lenne. Kibontogatom a csomagokat, amiket külföldről rendeltem (inkább ide rendelem, mint Budapestre, ott a csomagjaimmal furcsa dolgok történnek). Beszereztem C. L. Moore-tól a *Jirel of Joiry*-t. Hiányoznak az ilyen könyvek. Végignézek a polcomon, a már majdnem teljes Moorcock-sorra, pont befér melléjük. Arra gondolok, hogy szívesen újraolvasnám Zelazny *Amber*-ciklusát is.

Február 10.

Azt álmodtam, hogy Warren Spector nyaralójában vagyok a tudta nélkül, amikor megérkezik egy szürke autóval. Kérdőre von, hogy mégis mit képzelek magamról.

Február 11.

A járvány nem áll meg. Az ICTV, a vírusok taxonómiájáért felelős nemzetközi bizottság a *SARS-CoV-2* nevet adta a *COVID-19* betegséget okozó vírusnak (Severe Acute Respiratory Disease, vagyis súlyos akut légúti fertőzés).

Mehet a nyomdába az *Ugatás*.

Február 12.

Mondják, hogy ne köhögjek. Köhögök.

Wes Anderson új filmje kapott előzetest.

Február 13.

Ebéd Hangácsi Marcival. Beszélt egy filmről, amihez zenélni fog, elmondása alapján egyből levágtam, hogy Veres Attila forgatókönyve lehet, majd meg kell kérdeznem.

Február 14.

Vettünk egy Volkswagen Polo-t. Oda a megtakarítás, de legalább nem kell a gyerekeket vonatra fel, vonatról le.

Van némi remény, hogy egy nagyobb kiadó vevő lesz az egyik kéziratomra. Legalábbis van némi érdeklődés. Egyelőre nem érzem, hogy fel tudnék nőni a feladathoz.

Február 15.

Semmi. Leginkább *Uncharted*.

Február 16.

Elkezdtem készíteni egy *Might and Magic*-hoz hasonló prototípust, az első részt használom referenciaként (most azért kattant be ez nálam, mert Jon van Caneghem is egyedül vágott bele), és egy négyzetrácsos füzetben rajzolgom a térképet.

Fiam azt mondja a tűzoltóra, hogy „tüve”. Lányom is eltanulja, pedig ő az idősebb.

Február 17.

Lányom mandulaműtétje. Feszült készülődés, véletlenül elszakítom A. táskáját. A hangulat fagyos, ahogy

menetelünk a Szent János Kórház felfoghatatlan dombján, két gyereket cipelve, természetesen a lehető legmagasabbra, mert miért is lenne közelebb. Amíg a lányom bemegy az felvételre, a fiamat nyugtatom, azt hiszi, őt fogják vizsgálni, nem reagál jól az ilyesmire. Egy másik gyerek elhányja magát. Lányom egy plüss narancssal jön ki, a szúrás fájdalma után. Az emeleten keressük, hova kell menni, senki nem segít. Egy maszkos nő ránk szól, hogy ne tartózkodjunk a folyosón, mert influenzajárvány van. Mindenki ingerült. Végül megmutatja a szobát, de nekem a fiammal el kell mennünk. Még gyorsan elugrok reggeliért, de mire visszaérek, lányomat már bevitték altatásra. Nem is mondhattam neki semmit. A várakozás rettenetes, a fiam egyre nyűgösebb. Végül megjelenik A. kezében a lányom, nagyon sír, nincs egészen magánál. El kell mennünk, amíg megnyugszik és alszik.

Felkészülök, hogy megint egyedül maradok a fiammal, de szerencsére úgy tűnik, ezt már nem veszi zokon. Elvagyunk. Várunk.

Charles Portis halálhírét olvasom. Az amerikai irodalom nagy mestere volt. Nemrég annyira el akartam olvasni a *Norwood*-ot, de sehol nem találtam meg jó áron.

Február 18.

Fiammal elmegyünk sétálni, IKEA, ilyesmi. Lányom hazaér. Álmatag, nem mond semmit. Amikor mégis, hangja magasabb. Azt mondja: „tüve”.

Forgatják a *Mátrix* negyedik részét.

Február 19.

Orvosnál.

Február 21.

Bírni kell.

Február 23.

Félúton a második *Dűne*-könyvben, lassan megy.

Február 24.

Találtak egy magyar fertőzöttet, de nem Magyarországon.

Csukás István halálhíre.

Február 25.

A koronavírus megjelent Ausztriában, Horvátországban.

Közeledik.

Jens Nygaard Kundsén, a Lego-figurák tervezőjének halálhíre.

Február 26.

A Konami-kód feltalálója, (angolosan) Kazuhisa Hashimoto meghalt. Clive Cussler is. Egy könyvét olvastam, nagyon fiatalon.

Végeztem a *Dűne* második részével. Megnéztem a *Hardware*-t.

Február 28.

Freeman Dyson halálhíre.

Február 29.

A szökőév napja, egyedül.

MÁRCIUS

Március 1.

A hétvégén végig egyedül (többiek Baranyában). Nálam mi van? Semmi. *Soulcalibur V*. Az agyam teljesen tönkrement. Filmeket nézek (*Digging up the Marrow*, *Color out of Space*, *Once Upon a Time in Hollywood*).

Március 2.

„*Coronavirus hate crime*” – sohasem gondoltam volna, hogy egy ilyen szóösszetétel létezhet, de létezik. Lényegében az emberek szekálják az ázsiaiakat (bármelyiket), hogy ők tehetnek a járványról. Szóval, rendben, a dolgok nem változnak. Miért is változnának?

Március 3.

Vége eljutok orvoshoz. Antibiotikumot ír fel, még az asszisztensének is megmutatja, mennyire gyulladt a torkom.

A boltokban már nem lehet lisztet kapni. Kezdődik a pánikvásárlás. Azon kapom magam, hogy egy-két

tartósabb dolgot én beteszek a kosárba a reggeli mellé. Inkább minden nap egy kicsit, mint egyszerre sokat.

Március 4.

Elhalasztják az új *James Bond* premierjét. Nem tűnik nagy dolognak, de az. Gyanítom, hamarosan a filmforgatások is leállnak világszerte.

A koronavírus megérkezik Magyarországra, két fertőzöttet azonosítottak. Ahol kettő van, ott van több is.

Március 5.

A biztonság kedvéért beszereztem a Tibeti halottaskönyvet.

Március 6.

Valami nincs rendben. A harmadik *Dűne*-kötetben hatalmas a feszültség. Pont, mint a valóságban.

Március 7.

Lányomat először viszem moziba. Félek, hogy kockázatos, de talán még nem annyira. Lehet, hogy a közeljövőben már nem lesz több lehetőségünk erre.

Mondom neki, hogy úgy képzelje el, mint egy nagy tévét, találgatja, hogy mekkora is az a nagy tévé, de még csak a

közelében sem jár. A mozi előterében sétálgat a szuperhősök és plakátok között, teljesen elvarázsoltan. Amikor a *Mancs őrző* kezdődik, zavartan elfordul, mosolyog.

Amikor hazaérünk, még mindig a hatása alatt áll.

Kaptam a biztosítótól egy e-mailt, aminek a tárgyában ez áll: „*Ugye nem felejtette el?*”

Mint kiderült, a nőnapra akart emlékeztetni, noha Valentin-napra kaptam tőlük egy számlafizetési felszólítást, és azt hittem, annak az emlékeztetője. Gyorsan visszakeresem, a határidő március elsején volt. Végigszalad rajtam a jeges és nyálkás rémület, hogy *ezt* biztosan elfelejtettem.

Március 8.

Felipe Pepe válaszol, írhatok egy fejezetet a *CRPG Book*-ba, még hozzá a *Dragon Quest XI*-ről. Nem egy különleges feladat, de nekem sokat jelent.

Március 9.

A biztosító szavak nélkül is megérteti magát velem, és küld egy befizetési visszaigazolást. Ezek szerint február 29-én

rendeztem a tartozásom (vagy addig tekintik rendezettnek?), semmit sem értek.

Szerkesztem a képregényt.

Megyek haza metróval, hangoskodó fiatalok kiabálnak mindenféle obszcén dolgot egy kisgyerek előtt.

Lezárták Olaszország határait (az egészet). A kedvencem ebből a sztoriból, hogy Silvio Berlusconi az új barátnőjével francia kastélyába menekült.

Max von Sydow is meghalt.

Március 10.

Lányomat valamiféle délelőtti foglalkozásra visszük. Amire hazaérünk, a házban már nincs áram, a gyerekeket úgy cipeljük fel a lépcsőn az ötödikre (ami valójában hatodik, mert van egy furcsa extra emelet, ahol nincsenek folyosók, se semmi, csak egy fekete vasajtó, ami mögött akármi lehet, még egy dinoszaurusz is). Mire felérünk, teljesen újjászületek. A tudóm felkészült mindenre.

Kicsit beteg a lány. Anyja:

– Le kéne vinni orvoshoz.

Hogyne. *Lépcsőn le, lépcsőn fel.*

– Ne hagyd, hogy elvigyék, ha koronavírus.

Viccel, vagy nem? Atyaisten.

A munkahelyen is napi rendszerességgel viccelődünk a vírusról, gondolom, könnyebb röhögve félni, vagy hogy is mondjam. Majd kiderül, mi lesz.

Majd téged is megkoronáznak.

Március 11.

Az első két óra a váróteremben még elviselhető.

A koronavírusról tettek ki szórólapokat. Az egyik arra hívja fel a figyelmet, hogy ne dőljünk be a koronavírussal kapcsolatos csaló e-mailekre.

Olyan ez, mint az influenza.

Olyan, kivéve, hogy az influenzával ellentétben nincs tapasztalatunk a kezelésben. Nincs oltás. Nincs szabadon, azonnal, mindenhol elérhető diagnosztikai teszt. Az orvosok nem tudják, mi történik a felépülés után. Az is nyilvánvaló, hogy nagyobb károkat okozhat a különféle szervekben, akár maradandó károkat is.

Olyan, mint az influenza. Éppen csak egyáltalán nem olyan.

Az idegenforgalmi ágazat pánikban.

Nem lesz E3?

A vuhani ideiglenesen felállított kórház kiengedte az utolsó fertőzötteket, ők egy rehabilitációs központba, újabb két heti megfigyelésre mennek.

A magyar kormány veszélyhelyzet rendelt el. Utazási tilalmak lépnek életbe, a 100 fő feletti beltéri és 500 fő feletti kültéri rendezvényeket lefűjják. Az egyetemek bezárnak.

A Bloomberg arról számol be, hogy a koronavírus miatt lefűjták a koronavírusról szóló konferenciát New Yorkban.

Az Egészségügyi Világszervezet hivatalosan is vilájárványnak minősíti a helyzetet.

Március 12.

Naná, hogy a mozik nem hagyják magukat. Kiskapukat keresnek, hogy nyitva tarthassanak.

Eszenyi Enikő körül áll a bál.

Legalább a *Baldur's Gate III*-ról jönnek az információk, jobb is, ha csak ilyesmire koncentrálok, ez való nekem.

Március 13.

Egészen pontosan *péntek 13*, csak hogy értsük.

Lányom tegnap este hányt, ma lázas. Nem messze tőlünk fedezték fel az újabb fertőzötteket, így annak az

esélye, hogy a gyermekorvosi rendelőben (vagy a közeli boltban) lecsapott ránk, kiemelkedően magas. Napok óta kézfertőtlenítővel és a tömegközlekedés kerülésével próbálok elugrani az útjából, de egyre elkerülhetetlenebbnek látszik.

Nem csak nagyvárosokban van jelen. Kisebb községek is itt-ott jelentik.

Március 14.

Azon tűnődöm, mi fog történni a járvány után. Nem is az egészségügyi, gazdasági következmények érdekelnek, hanem valami váratlan. Szinte biztosnak tűnik, hogy ha (amikor?) vége lesz ennek az egésznek, az erősebbek ismét a gyengébbekre támadnak, mindenki folytatja a bolygó tönkretételét, és mindenki visszatér a saját élvezeteihez, már akik nem veszítik el a munkájukat, vagy nem égnék ki. Mégsem ezek foglalkoztatnak. Arra gondolok, hogy ez biztosan benne lesz a történelemkönyvekben, a filmekben, lesznek olyan furcsa új dolgok, amelyekre soha senki nem gondolt korábban, de mégis logikus következménye ennek az egésznek. Engem főleg ez érdekel. Ahogy a világ lassan leáll, érezni, hogy ez egy jelentős történelmi esemény.

Március 15.

Megvan az első magyar haláleset.

Egyedül vagyok a fiammal, A. elment a kocsióért.

Végül megérkezik az autóval.

Más is érkezik: egy üzenet, hogy holnaptól otthonról dolgozom.

Március 16.

Le kellett pakolni mindent a konyhaasztalról, hogy elférjek a lappal. Már most látom, hogy ez nem lesz könnyű. Több napra bevásároltunk, az a terv, hogy nem is megyünk ki a héten.

Fiamat már nem fogadja a gyermekorvos. Köhög, náthás. Vegyen be Ambroxolt. A gyógyszertár előtt hatalmas sor áll, nem mehet be senki, és odakint is méteres távolságot kell tartani egymástól. Itt tartunk hát.

Szirénák odakint, szinte állandóan. Este is.

Jön a hír: lezárjuk a határokat.

Március 17.

Ötven magyar fertőzött.

Távoktatás hogy megy? Bele sem merek gondolni.

Olaszországban százak halnak meg naponta. Szlovákiában a taxisok árukat szállítanak. Szombathelyen két fertőzött.

Úgy tűnik, Joe Biden kerekedik felül az amerikai elnökválasztási harcban a demokratáknál (Bernie Sanders hívei tömény letargiában, de felismerik, hogy egy Donald Trump nagyságú anomália ellen bármit, csak gyorsan).

És persze kezdődik a konzolháború is.

Március 20.

A törvényjavaslat.

Március 22.

A törvényjavaslat elfogadva.

Penészes a kenyér. Holnap ki kell mennem.

Március 23.

A boltokban most nagyjából kapható minden. Mindenki maszkban jár (pedig nem nagyon lehet beszerezni), és tartják a méteres távolságot. Látszólag elfogadták a szituációt. Szemkontaktus után mindenki zavartan elfordul, és más irányba megy inkább.

Speciális kitérő: Napkút, az *Ugatás* példányainak átvétele, gyorsan. Most a konyhában vannak, nem tudom, hova tegyem őket.

Március 24.

Elhalasztják az olimpiát. Rudolf Péter a Vígszínház új elnöke.

Nézzük a *Locke & Key*-t, elmegy.

Március 25.

Gofrit sütünk, de már unja mindenki. Elkezdett beütni az igazi monotónia.

Játszanék, de kifagy. A novella halad.

Kik lesznek azok, akik meghalnak?

Március 27.

Holnaptól kijárási korlátozás. Elfogyott minden, amit ehethénk.

Boris Johnson elkapta a vírust (pár hete még azzal dicsekedett, hogy minden beteggel kezet fogott).

Általánosságban fásult hangulat, de mindenkiben van valami feszültség. Most még álmosan, de a nihil is lobbanékony.

Március 28.

A bevásárlás napja. A korlátozás ellenére sokan vannak kint, többen két-három fős csoportokban bandáznak, a kutyájukat sétáltatók simán leállnak egymással beszélgetni.

A boltban nagy a forgalom. Már nyilvánvaló, hogy minden megváltozott. A biztonsági őr végignézi, ahogy az árut kipakolom az önkiszolgáló pulton. Elkéri a nyugtát.

– Nem azért, csak lássák, hogy dolgozok – mondja.

Intek, hogy értem. Minél előbb el akarok tűnni onnan. Sok mindent nem sikerült a táskába rakni, így is a legnehezebb csomag, amit valaha bevásárlásról hazavittem. Lihegek a maszkba, fulladok.

Minden vásárolt árut gondosan letakarítani (egy vásárolt tárgy megtisztítása, *ahogy mintha egy üres városban bolyongna*), minden lépés után kezet mosni.

Új paradigma.

Március 29.

Az óraátállítás napján hirtelen felindulásból előkaptam a hajnyírót a három milliméteres fejjel. A gyerekek élvezték végignézni, ahogy apjuk átalakul.

Tokióban havazik, jön a *NieR: Replicant* felújított változata. Elhiszed ezt?

Március 31.

Minden energiámat abba fektetem, hogy befejezzem ezt a horrornovellát a Gabo pályázatára. Nem vagyok elégedett vele, de el kell küldenem. Legalább valamit csinállok. Legalább nem csak azzal foglalkozok, hogy a kormány teljhatalmat követelt ki magának.

ÁPRILIS

Április 1.

Mindenki tréfás kedvében van. A PlatinumGames is.

Április 2.

Koronavírusra hivatkozva az úgynevezett salátatörvényben osztogatás, titkolózás, ideológiai szemétkedés, szokásos. Polgármesterek szívátását visszavonják. Városligeti ingatlanok – közérdekű beruházások. Meg ilyen: *„Az anyakönyvbe bejegyzett nem, tulajdonképpen az orvos által megállapított tényen alapul, amelyet az anyakönyv deklarál. Az anyakönyv ellenkező bizonyításig a bejegyzett tényeket, jogokat igazolja, tehát jog keletkeztető hatása nincs. Az anyakönyv által deklarált nem alapján azonban már jogok, illetve kötelezettségek keletkezhetnek, ennek megfelelően szükséges a születési nem fogalmának meghatározása. Tekintettel arra, hogy a biológiai nem teljes megváltoztatása nem lehetséges, jogszabályban szükséges rögzíteni, hogy ennek megváltoztatására az anyakönyvi nyilvántartásban sincs lehetőség.”*

Világjárvány idején nyilvánvalóan ezek a legfontosabb és legsürgősebb dolgok.

Április 3.

A bevásárlás napja. Már rutinos vagyok. Kézmosás, maszk, meg a többi.

Postás érkezik.

Ezen a napon jelenik meg a felújított *Resident Evil 3*, tavaly óta várok erre. Most mégsem tudom megvenni. Illetve, jobb, ha félreteszem a fizetésemet. Nehezebb napok is jöhetnek. (Ebben a percben 1 EUR = 364,83 HUF.)

Arról értesülök, hogy Juan Giménez is elvitte a koronavírus.

Még mindig nem szoktam le arról, hogy a tüneteket figyeljem magamon.

Április 4.

Michael Cisco új könyvéhez ingyen jár az e-könyv változat. Nem hiszem, hogy beleférne most a költségvetésbe. Egyébként is, halmokban állnak az olvasatlan könyvek. Magamnak csinálom a kényelmetlenségeket.

Április 6.

Délután szoktam játszani, amikor a fiam alszik, és a munkahelyi ügyek is csendesek. Apránként összegyűlik a sok. Olyan sok, mint a *Dragon Quest Heroes II*. Az nagyon sok.

Április 7.

A Sony felfedi a DualSense-t, a PlayStation 5 kontrollert. Gyönyörű.

Április 8.

A gyerekek az anyjukkal vidékre utaztak, én egyedül maradok, ki tudja, meddig. Ez jó, vagy rossz? Valamit segít ezen a feszült összezártságon, de azért mégiscsak távolság. Persze, az utolsó lehetőség, mielőtt A. visszamegy dolgozni.

Április 9.

Befejeztem a *Resident Evil: Code Veronica* című, nagyon furcsa játékot. Éjszakánként csak a horror, ha egyedül vagyok, recsegnek az ablakok. Valamiért megnyugtató a dolog.

Április 14.

Új képek a *Dune* filmből. Ennek öröme erre este lemegy a *Sicario*.

Április 15.

Kimerészkedtem. A Mammot (kétszer is ellenőriztem, tényleg két m-mel írják) üres, kihalt. Intézem a rendelés átvételét, aztán hirtelen felindulásból bemegyek a Burger King-be is, elvitelre lehet csak kérni. Nagyon régóta csak magamra főzök, szóval miért is ne. Amikor hazaérek vele, észreveszem, hogy nagyon más, nem friss, nem jó. Valami megváltozott, nem?

Április 16.

Este az *Icewind Dale II*-t tanulmányozom, mondjuk úgy, játéktervezői szemszögből, lenyűgöz, mennyire hatékonyan húzza be a játékost a világába. Megpróbálom hozzálassulni, tényleg mindent elolvasgatni, alaposan körülnézni, nem sok lehetőségem van ilyesmire mostanában.

Április 19.

Nem lennék túl jó krónikás. Lassan egy hete nem olvasok híreket. Harminchatezer kórházi ágyat kell felszabadítani. Már nem követem az operatív törzs standupjait, sem a napi fertőzési adatokat. Leírni sincs értelme, nem? Másról sincs szó a hírportálokon.

Más: félelmetes azzal szembesülni, hogy emberek egy része pontosan olyan valóságként fogja fel az összeesküvés-elméleteket, mint ahogy én fogom fel valóságként azt, ami ezektől függetlenül létezik. Ez nem csak azért félelmetes, mert nem értek egyet velük, hanem azért, mert felveti a lehetőségét, hogy az, amit én valóságnak hiszek, pontosan ugyanolyan értékű konstrukció, és a belé vetett bizalmam és hitem pontosan ugyanannyira érvényes, tehát se nem jobb, se nem rosszabb. Mit nevezünk valóságnak igazából? A valóság: közmegegyezésen alapuló világértelmezési tartomány. Ha a közmegegyezés eltolódik, nem az emberek véleménye, hanem a valóság fog ingataggá válni. Valóság az, amit megélünk, nem pedig az, ami van.

Olvasok ezekről az emberekről, akik a járvány létezésében vagy súlyosságában sem akartak hinni, és belehaltak. Nem röhögök az irónián.

Csak figyelj: én nem betegedtem meg, egyetlen ismerősöm sem betegedett meg, szóval ennyi erővel akár én is hihetném, hogy a járvány nem létezik, nincs, nem is lesz.

Én is *hihetném*. Aztán én is belehalhatnék.

Ahogy végül leülök a hírek elé (a 160 000 halálos áldozatról, azokról, akik azelőtt meghalnak, hogy tesztelni tudnák őket, a jóslatról, miszerint még két évig ilyen helyzet lesz, a cégek állami átvételéről), egyáltalán nem csodálkozom azon, hogy egyre furcsább és hibbantabb irodalmat akarok olvasni, fantasztikumot groteszkkal felrázva, nem keverve, egy deci abszurdal és négy tonna élesztővel.

A szűk napi rutinba tehát be kell engedni a képzeletet, rúgja csak be az ajtót, tépje fel a csipszes zacskót, tömjé magát teli pofára, morzsázzon oda mindenhova (úgyis naponta kell porszívózni), tapogassa össze a kilincset meg a kontrollert, álljon közénk minden pillanatban, kéretlenül, vigyorogva. Más vendéget úgysem fogadunk.

Marad valami így a valóságból, legalábbis az én valóságomból?

Létezek még egyáltalán?

Nagyon egyedül vagyok, túl régóta. Készülök a gyerekek visszatérésére. Ez a két hét egyedüllét nem volt sem produktív, sem élvezetes, tovább tartott, mint kellett volna.

A szeretet tudja.

Április 20.

A mosolyuk. Ahogy szaladnak a kis lakásban. Beszéljek erről? A szeretetről? Erről a legnehezebb. Átélni elég.

Április 21.

Nem lesz idén Oktoberfest. Áprilisban ezzel szembesülni meglehetősen aggasztó.

Olyan történeteket olvasok (nem idősekről), ahol valaki kínokat élt át, mire átesett a betegségen, meg olyat is, aki csak fáradtnak érezte magát, majd lefeküdt meghalni.

Április 22.

Újabb halálhírek jutnak el hozzám: Gene Deitch és Joseph S. Pulver Sr.

Április 23.

Nehezen megy az írás. Megint.

Április 25.

Media Markt, emberek lehúzott maszkkal nézelődnek, csevegnek. Én csak befutok, kifutok.

Április 27.

Per Olov Enquist halálhíre.

MÁJUS

Május 3.

Elhatározom, hogy elkezdem a *Rejtett polc* cikksorozatot. Valamikor, valahogyan. Folyékony semmi. Némi edzés. Van ez a képi ideál a fejemben magamról, illetve kettő is, az egyikén fiatal vagyok, de az ugye nem játszik.

Május 4.

Érettségi, beszéd a lazításokról. A gyerekeim sakkoznak, vagy legalábbis a sakktáblával játszanak.

Május 7.

Csendes napok *Stardew Valley*-ben.

Május 9.

Egyre több e-könyvet veszek, nagyon sok jót be lehet húzni akár ingyen, akár egy dollárért. A Valancourtnál is van időközönként karantén-akció. Most erre kell átállnom. Telefonról olvasgatok esténként, amikor a gyerekek még nem teljesen alszanak, de sorozatozni sem tudunk még. Apránként valamit. Máshogy nem megy.

Május 12.

Bezár a Funky Pho, sokszor ettem ott egy jó levest, vagy azt a nyári tekercs nevű micsodát. Jobb, ha megszokom: többé már nem fogok betérni hozzájuk.

Repül az idő: Tony Hawk 52 éves. Gördeszkázni támad kedvem ennek hallatán.

Május 13.

Eszembe jutott, hogy amikor legutóbb valaki meghívott egy sörre, vagy ebédre, vagy mit tudom én, mondtam neki, hogy legközelebb én fizetek, de már olyan régen volt, hogy rohadtul nem emlékszem, ki volt az.

Május 14.

Rémhírterjesztésért rád pirítanak, most ilyen van. Jön érted az autó.

Május 15.

A Valancourtnál Richard Matheson korábban kötetbe nem gyűjtött novellái vannak akcióban, el is tettem nehezebb napokra.

Május 18.

Telepítem az *Unreal Engine 4*-et. Nem hiszem, hogy a laptopon fantasztikusan fog futni, de szeretném végre kitanulni.

Május 20.

Ugyanaz, mindig, minden nap. A napló rendszeressége feloldódik a végtelenben. Már nem tudom követni, vannak-e még betegek egyáltalán, növekszik-e az a szám vagy sem, állítólag lazítások vannak, többen mennek ki, de mi még csak itt bent vagyunk. Ugyanaz, mindig, minden nap. Nincs se kezdet, se vég. Csak az elnyújtott közép.

Május 24.

Túltoltam a súlyemelést, most remeg mindkét karom, mintha fáznék.

Május 27.

Utoljára rendelhetek egy Funky Pho-féle pho-t. Nyári tekercset nem lehet rendelni. Nem tudom, mikor ettem utoljára.

Május 31.

A gyerekek rövid távollét után visszatérnek. Nem is tudom, mit csináltam a hétvégén. A nagy semmit. Tombolnak az indulatok Amerikában George Floyd halála után. Minszkben ellenzéki tüntetések.

JÚNIUS

Június 6.

Ülök a kanapén, és azt érzem, hogy valami a nyakamat csiklandozza: egy százlábú.

A nyár egyébként kellemes, sok kedvem nincs a naplóíráshoz sem, láthatóan.

Az Itch.io a rasszizmus ellen szólal fel egy csomag játékkal. Mozog előre a *Rejtett polc*, külön világirodalomról akarok értekezni, mert miért is ne.

Játékokat tervezek papíron, mert miért is ne.

Június 7.

A szobrok dőlnek.

Június 9.

Lányommal sakkozunk, nem akarja leverni az ellenfeleit, inkább barátkozni akar. Nem üti le a másik bábút, csak mellé lép.

Miért felejtjük ezt el?

Június 11.

Elindult a *Rejtett polc* rovatom, első körben Robert Aickmant mutatom be.

Mostanában sokkal többet írok, de a napló rovására. Ez most csak zárójeles. Hézagos. Mint az élet.

Más is történik, amiről nem beszélek. Sok mindenről nem beszélek.

Június 12.

Tegnap éjjel sokáig fent maradtam, a Sony felfedte a PlayStation 5 játékait, majd magát a konzolt is. Óriási, hatalmas bestia. Várom, mégiscsak a PlayStation a legközelebbi kötődésem most a játékokhoz (ha már a PC drága és helyigényes). Tényleg várom. Stabilitás egy instabil világban, még akkor is, ha nemzetközi vállalatnak tapsolok közben. Az árát és a megjelenés pontos dátumát nem árulták el.

Június 17.

Nagy eső.

Június 18.

Húsz éves a *Deus Ex*. Abban a játékban világjárvány és rendőrségi brutalitás tombol. Akárhányszor említik, újrategyépítetted, nem?

Június 19.

Végre eljutok Zalába. Négy hónap után. Vonaton kötelező a maszk. Négy óra, fullasztó minden, de ha azok kibírják, akiknek ez a munkájuk, napi nyolc, tizenkét órában, én is kibírok egy vonatutat.

Ian Holm halálhíre.

Június 20.

Lesújtó gondolataim vannak a *Resident Evil 3*-ról, de egyelőre csak élvezem.

Június 22.

Bálint gazda halálhíre. 101 évesen. Nem rossz életút.

Június 23.

Kezdenek kibukni mindenféle visszaélésről és abúzusról szóló hírek, most a játéksajtó és játékipar területén. Talán rendet teszünk lassan.

Június 27.

Ausztrál Tom új videóját nézem. Hiányzott. Szerencsére Twitteren is aktív.

Június 29.

105 nap után vége az otthonülésnek. Vissza a munkahelyre, új szobába költöztettek. A gördeszkámmal fogok bejárni. Kerülöm a tömegközlekedést.

Húszéves a *Diablo II*.

JÚLIUS

Július 1.

A Gabo-féle *Légszomj*-antológia pályázatának eredményhirdetése. Bekerül a novellám. Valamiféle optimizmus bontakozik ki a világjárvány közepén.

Július 3.

Beszélgetek egy kiadó szerkesztőjével, novelláskötettel indítottam, de az egyik novella hosszú, kiemelkedik, regénynek kell lennie. Nézzük meg.

Július 5.

Ebadta delfin.

Július 6.

Dark, harmadik évad. Nem jó.

Július 8.

Into the Night, első évad. Elmegy.

Július 9.

PlayStation 5 híreket lesek, minden nap. A jó konzum, ne mondd, hogy te nem vagy ilyen.

És igen, minden, minden mostanában csakis a naplóírás rovására. Nyár van, a járvány visszaszorulóban (még ott van, ne félj, de most még elvagyunk), addig is, nem érdekel semmi, nem feszülök.

Július 10.

Ismét Zalában, és azon belül is Cusimában nyaralok (virtuálisan, ha-ha, miért, mit hittél, repülőre ülök?), jó kis házikoszt és tespedés a hétvégére.

Július 12.

Van ez a trend, hogy hétköznapi tárgyakat vágnak fel, amelyekről kiderül, hogy valójában torta. Ennek már mindenféle meta-variánsa létezik, mondjuk az, amikor kiderül a hétköznapi tárgyról, hogy mégsem torta. Olyan ez a világ lassan, mint egy Philip K. Dick-regény.

Ubisoft Forward. Ilyenek vannak az E3 helyett.

Július 13.

A könyvbemutatóm. Furcsa volt emberek között. Megszólalni ismerősök és idegenek előtt. A szorongás ellenére viszonylag jól megy. Túl hamar kellett lelépnem.

Július 15.

Meg kéne szabadulni minden tárgytól.

Július 18.

Adatvesztés, egy pendrive felmondta a szolgálatot. Töredékek, archív anyagok, képek, egyebek. Talán semmi fontos. Az igazán fontos dolgok megvannak. Milyen törékeny minden.

Július 20.

Regényírói krízis.

Július 21.

Úgy döntöttem, kitisztítom a munkahelyi billentyűzetet, ez a folyamat létrehozta az alábbi verset:

** *****/

*o 1200110101 101110 001 2qw23e4r5t6825
mmnbubbvucvcccvbv ccccvccbnnnn nbvvvbo1*

cvmnbvcvnvbubnm,mnbvcv, vcxvbnm09:09 2020. 07.

21.59:09 2020. 07. 21.syaíxdcfugbhnm,k.lé-áűÁretzu

/

Július 22.

Megint haj nélkül mászkálok. Elbocsátották az Index főszerkesztőjét, Dull Szabolcsot.

Július 23.

Csak fél füllel hallgatom már a híreket, de az Index-nek valószínűleg annyi, mármint jelenlegi formájában. Várható volt. Már meg sem rendülünk igazán.

Nem tűnik igazinak semmi. A pénzügyeimmel kezdek foglalkozni (prioritás: hatalmat szerezni a saját életem felett), mert a lakáshitel soha nem ér véget. Számolgom, hogy ez a „soha” hogy jöhetne el előbb, de nem megy. Hét számjegy. Felfoghatatlan. Hét számjegyű összeg.

Más: közszereplőt fasznak nevezni, három év próbát kapni. Itt tartunk.

Oxfordi vakcina, talán.

Július 24.

Index szolgálati közleménye: „Távozik az Index szerkesztőségének vezetése és szinte minden munkatárs”.

“This, to me, is the ultimately heroic trait of ordinary people; they say no to the tyrant and they calmly take the consequences of this resistance.” (PKD)

Július 25.

Elkezdtem olvasni negyedik *Dűne* könyvet. Valahogy ki kell bírni ezeket a napokat.

Július 29.

Talán Lawrence Block hiányzó könyveit összegyűjteni, nem rossz célkitűzés.

AUGUSZTUS

Augusztus 3.

Ez egy olyan szakmailag jó nap. Minden békés.

Augusztus 4.

Először azt hiszem, csak valami speciális effektus, hogy kamu. Talán valami művészeti projekt. De nem. A videók, amelyek Bejrút belvárosát, majd a hatalmas, tökéletesen gömb alakú robbanást mutatják, valódiak. Megrázó látvány.

Augusztus 5.

Felfoghatatlan dolgok. Jobb oda sem figyelni? Kinek jobb?

A Flippfly életjelet ad magáról. Továbbra is kőkemény amerikai krimiket akarok olvasni, de mindegyik író fehér? Chester Himes, egy könyve jelent meg itthon, borzasztó borítóval.

Augusztus 7.

Valamiért Nik Kershaw-t hallgatok.

Augusztus 11.

Semmit nem tudok ebbe a naplóba írni. Fogalmam nincs, más országokban mi van, hol tart a helyzet. Élvezem a (ki tudja meddig tartó) szabad sétálgatást.

Augusztus 14.

Terry O'Quinn miatt megnézem a *The Stepfather*-t, egyébként nem is tudom, miért.

Augusztus 15.

Már megint a veszekedés azon, mi értékes irodalom, mi veszít értékéből, ha érettebb fejjel újraolvassuk. Atyaisten, tényleg. Az irodalom pusztá létezése, sokszínűsége a lényeg, minden egyéb szó felesleges.

Augusztus 16.

Azt hiszem, a csípős paprikás füstölt sajt megbosszulja magát, teljes a belső testhorror.

Augusztus 17.

Két háziorvosunk se elérhető, rendelési időben, több mint másfél órája. Egy gyógyszert szeretnénk csak felíratni.

Augusztus 19.

Ismét Zalában, ezúttal magammal hoztam egy kölcsönbe vett Xbox One X-et, hogy egy kicsit átnézzek a zöld sarokba is a hétvégén.

Augusztus 20.

Falunapi dolgok. Rövid séta az autókiállítás és a rotyogó üstök között. Még rövidebb beszélgetések régi ismerősökkel, de úgy érzem, nem tartozom az emberek közé. Sietek haza.

Most írni kell.

Augusztus 23.

Budapesten. Négyesben kinézünk a megújult Millenárisra, óriási gombák meg szökőkutak, mint az a távoli világ az álmaimból. A gyerekek sikoltoznak, szaladgálnak a vízben. Én egy darazsat próbálok kikerülni.

Most jó. Ez most jó.

Augusztus 24.

Mégis elmarad a szeptember végére halasztott Könyvhét. Talán nem annyira jók a kilátások.

Augusztus 25.

Tenet, sajtóvetítés. Maszkban ülöm végig ezt a hangos, tolakodó filmet, lehetőleg messze másoktól, de sokan ezt nem teszik meg. Ez az első és utolsó, hogy eljövök egy ilyenre idén.

Augusztus 27.

Megjelenik az első cikkem az *Epik*-en, mégiscsak fogok ide írni.

Augusztus 28.

Valamiféle szorongás. Szabadidőmben elolvasok két *Batman*-képregényt, ragadjon rám valamiféle multidiszciplináris műveltség is.

Augusztus 29.

Chadwick Boseman halálhíre.

Augusztus 31.

A fertőzések száma ismét emelkedik, ezért jövő héttől újra otthonról dolgozunk.

Az Index eddig még dolgozó munkatársai is búcsúznak.

SZEPTEMBER

Szeptember 1.

Az iskolások előjöttek a barlangjukból. Fehérbe-feketébe öltöztek, hogy harcba induljanak.

Az iskolakezdést nem előzte meg semmiféle szabályozás, a nyaralásról hazatérő tanárokat és diákokat nem rakták karanténba, nem tesztelték őket, a számok pedig még tovább fognak emelkedni.

Lányom új óvodába fog járni, ez most jobb lesz majd?
Nem tudom.

A SZFE hallgatói elbarikádozták magukat. Nem hagyják belépni azokat, akik be akarnak tolakodni.

Szeptember 2.

Fiamat hazaküldik bölcsődéből, állítólag hasmenés, de erre utaló jelet nem tapasztalunk. Rendben, csak mi ketten.
Remek alkalom egy kis Ghibli-pótlásra.

Le is köti, elképesztő.

Szeptember 3.

Egyensúlyt találni, mert ugye lappal a kezemben dolgoznom kell, néha a fiam játszani akar, néha enni, néha tévézni.

Figyelmeztetem magam, hogy ez még a jobbik eset. Lehetne rosszabb. Lehetne *sokkal* rosszabb.

Szeptember 4.

Új novella: *A végtelen*.

Szeptember 6.

Álmomban néhány volt osztálytársammal találkoztam, a srácokkal, akikkel annak idején inni jártunk.

Mindannyian egy kaszinó előterében vagyunk, öltönyben. Mindenkin drága zakó van, látom azt is, hogy többüknek deresedik a haja. Nem néznek rám. Egymással beszélgetnek, de elfordulnak tőlem, amikor éppen meg akarok szólalni. Ez új, hiszen tudtam, hogy rendben voltunk, mielőtt megérkeztünk, röhögtünk a régi szar időkön, egymás vállát veregettük. Most mindenki hideg, kirekesztő. Az egyik osztálytársunk már nincs köztünk. Elindulok megkeresni. Az előtér hatalmas. Polírozott parketta, sötét falak, ókori egyiptomi motívumok. Ahogy

befordulok az egyik folyosón, egy olyan mozgólépcsőre lépek, ami csak egy irányba vezet. Egy nő áll előttem, estélyiben. Amikor megérkezünk a kaszinó elé (ez volt a kijárat), elvesz tőlem egy dobozt, amiről nem is tudtam, hogy nálam van. Dühös vagyok a volt osztálytársaimra. Előveszem a telefonom, és az egyikre rá akarok írni, hogy mi a franc bajuk van velem, mit csináltam? Aztán mégsem teszem, gondolom, az ilyesmit jobb mégiscsak szemtől szemben intézni. Visszarohanok a kaszinóba, de a srácok már tornaruhában ülnek egymás mellett az öltözőben. Ott van az is, aki eltűnt, és éppen azt magyarázza, hogy félreértés volt az egész, nem én hagytam őt hátra, hanem ő rohant előre. A többiek már nem mérgesek rám, de még mindig nem mondanak semmit, zavartan mosolyognak. Egy nő sír, a telefonját nézegeti, majd feláll a padról, és közli, hogy mindkét anyja meghalt.

A valóságban semmi izgalmas nem történik. Imivel a *Tony Hawk's Pro Skater* felújított változatáról beszélgetünk, úgy látja, talán ez a legrelevánsabb videojáték idén: kihalt iskolák, városok, bevásárlóközpontok, egy magányos gördeszkás, és igen.

Szeptember 7.

Elszálltak az árak. A gyerekeket a szokásos 350-400 Ft-ról 520 Ft-ra ugrott (a mangósat pedig nem lehet kapni, milyen ez már).

Próbálok jó novellistákat olvasni. Leonyid Andrejev, Shirley Jackson, William Faulkner és Bruno Schulz köteteit forgatom, ízlelgetem a szavakat, a mondatokat.

Szeptember 8.

Szerte a világon ismerik már az SZFE nevét, tudják, mi történik, valahogyan megpróbálják kifejezni szolidaritásukat. Itthon megy a vállvonogatás.

A Microsoft hivatalosan is bejelenti az Xbox Series X kistestvérét, a lemezmeghajtó nélküli és kisebb teljesítményű Xbox Series S-t.

Szeptember 9.

Lányom keveri a "járvány" és "járgány" szavakat, és szeret eldicsekedni az új játékokkal.

Megérkezik a Villeneuve-féle *Dune* előzetese. *Wormsign*.

Úgy döntök, elindítom a Patreont.

Szeptember 10.

A Gabo elfogadta *A végtelen* című novellát, valamikor késő ősszel érkezik az antológia.

Szeptember 15.

Tegnap a fiam elesett, beütötte a fejét, folyt a vér. Bármikor bekövetkezhet a baj, nem igaz? Szerencsére semmi komoly. Még mindig remegek.

Szeptember 19.

Bukósisak, legalább ez legyen.

Szeptember 20.

Fiamról lekerül az utolsó sebtapasz.

Szeptember 21.

Ron Cobb és Bihari György halálhíre.

Szeptember 22.

A megcélzott kiadó képviselője egy interjúban említi a nevemet. Érik az esély a megjelenésre, de valahogy nem tudom valóságként felfogni ezt. Hiszen a munka nagy része még hátravan, és bármikor darabjaira eshet szét.

Szeptember 24.

Eljöttem Zalába.

Clive Barker bejelenti a visszatérését, több projektet is emleget, de bizalmatlan vagyok.

Szeptember 25.

A polcokból, a szekrényekből, a fiókokból, a dobozokból nyolc zsákra elég kidobnivalót gyűjtöttem össze. Találtam egy marék RAM-ot, kábeleket, töltőket, telefirkált füzeteket, régi bérleteket, másolt lemezeket. Nincs szükség rájuk. Tovább haladt a világ.

Szeptember 26.

Filmezgetek, a *Mad Max* harmadik részét először látom, a negyediket másodszor.

Micsoda vízió, nem? A semmi. A nagy semmi.

OKTÓBER

Október 1.

Tervezgetem a horror-hónapot, egyébként továbbra is semmi. Este megy a *The Young Pope*.

Október 2.

A régi Index újságírói végre elindították a Telex-et.

Október 5.

Hétvégén Zalában voltunk, immár a gyerekekkel, autóval, minden, ahogy illene. Úgy néz ki, hosszú ideig nem fogunk visszatérni még, kihasználtuk az alkalmat.

Október 6.

Vettem egy Ciorant, üres aforizmák, elmegy.

Október 8.

Louise Glück nyeri az irodalmi Nobel-díjat. A kommentekben azon veszekednek emberek, mennyire releváns, hogy nagyszülei Magyarországról emigrált zsidók voltak.

Száz éve született Frank Herbert. (Nem haladok túl jól a *Dűne*-sorozattal.)

Új *Syberia*-játék is lesz.

Október 9.

Ottlík Géza halálának 30. évfordulója, de nem tudok hozzáfűzni semmit. Nagyjából akkor kezdtem rajongani érte, amikor az első könyvemet írtam. Most már szinte el is felejtettem őt. Talán hiba, talán természetes.

Október 11.

Az *Élet és Irodalom* újabb novellát fogadott el. Nagy a várólista, szóval ki tudja, mikor jelenik meg.

Október 13.

A cipőm lyukas, teljesen átázik. Rettenetes áron vannak, szóval egyelőre nem veszek újat.

Legalább megjelent a *Hévíz*, igaz, idén csak digitálisan.

Október 14.

Nagy bejelentés a munkahelyemen, hirtelen nagyon sok munkám lesz.

Október 15.

Lányom köhögött az óvodában, ezért hazaküldték, most velem van. Megy a *Jégvarázs*, miközben dolgozom.

Október 18.

Tizenöt éves a *Shadow of the Colossus*.

Október 23.

Elhatározzuk, hogy nagyjából egy hétre vidékre megyünk, kétfelé, én Zalába, többiek Baranyába. Egy kis szünet az összezártságban. Mindenki tünetmentes, otthon mindenki tartja majd a távolságot. Most még nagy a feszültség, a készülődés, a kérdések, a ki nem mondott válaszok.

Október 25.

Zalában. Nekem ez még munkanap, szóval nincs igazi lazítás. Várom az éjfélt, ami sosem jön el. Egy film még pont belefér: *A texasi láncfűrészkes mészárlás*. Azért van egy stílusa.

Október 26.

Természetesen túl korán kelek, így még a reggeli munka előtt lezavarom John Carpenter klasszikusát, a

Halloween-t. Elmegy. Délután és este is filmezek, a *Péntek 13* már le sem köt ennyi slasher után. Nem is az én műfajom igazán, valljuk be. Mondhatni, már csak kötelességből pótolgatom őket.

Egész nap fáradtan. Érzek valamiféle kaparászást a torkomban. Az lehet?

Unalmas, de mindig erre gondolok. Vajon most lesz vége? Évadzáró előtt? Már tudjuk, hogy nem kell sem idősnek, sem krónikus betegnek lenni ahhoz, hogy a koronavírus kórházba vágja az embert. A kórházakról pedig nem festenek túl jó képet a beszámolók. Nem mostanában kéne benézni oda.

Október 27.

Érkezik a futár. Umberto Eco esszékötetei, illetve két Stephen King. Arról kellene leszoknom, hogy az egyes szerzőktől mindent össze akarok gyűjteni, mert ezt sem a pénztárcám, sem a polcaim nem bírják, de paradox módon az akciókat nem lenne szabad elengednem. *FOMO*, ugye.

Október 30.

Papát mentő viszi el. Este visszaérkezik. Nem tud lábra állni. Egy 2007-es sztrók óta egyre gyengébb. Tehetetlenül

nézem ezeket a jeleneteket. Tehetetlenül gondolkodom arra, mit jelent mindez. Szégyellem, hogy nem vezetek autót, hogy még ennyit sem tudtam érte tenni. Semmit sem tudok mit kezdeni ezekkel a dolgokkal.

Október 31.

Vissza Budapestre, hajnalban, még mielőtt az emberek leruccannának a temetőbe. Még egyszer beköszöntem a papához. Az ágyban feküdt. Rossz előérzetem van.

Budapesten is csak a nagy semmit érzem. A nagy semmit. Sean Connery halálhírével van tele minden.

NOVEMBER

November 1.

Az amerikai elnökválasztás feszültsége mindenhol érezhető. Donald Trump fanatikus támogatóinak eszköztárában a megfélemlítés és hamis hírek terjesztése sem ritka (mennek is padlógázzal). Nagy a tét, és nem jók a kilátások.

November 2.

Hosszú választás lesz.

November 4.

Nagyon hosszú választás lesz.

November 5.

Békés rókaszív. Szélcsendes, üres sziget. Szellem megpihen.

November 6.

Krisztusi kor. Nem boldog. Csak egy nap a sok közül. Ugyanolyan, mint a többi.

November 7.

Lányom hajnalban azzal ébresztett, hogy nem tud aludni. Fényes porokról beszélt, amik rászállnak a párnájára, és azért jönnek, hogy megnézzék őt. Átjött a szobájából, hogy velünk aludjon, de időnként felébredt, és a párnájáról próbálta lesöpörni a jelenséget. Azt állította, hogy egy buborék van a szoba felső sarkában.

Nem sokat aludtunk.

A jelek szerint Joe Biden nyerte az amerikai elnökválasztást.

November 8.

Nehéz regényt írni, de ez az érzés már ismerős. Ez a napló pedig szaggatott semmi.

November 10.

Súlyos nap. Legalább egy kis *Final Fantasy IX* belefért.

Neil Gaiman a hatvanadik születésnapját ünnepli. Fel nem bírom fogni, hogy szaladhat ennyire az idő.

November 11.

Filmet forgatnak az utcánkban. Amikor hoztam haza a fiamat a bölcsődéből, megnéztük a sátrakat, a darut, ami órák óta egy ablakba világít, vagy mit csinál.

Nem irigylem ezeket az embereket.

Nagyon korán sötétedik, nyomott, sötétszürke időjárás.

November 12.

Nagynéném írta meg, hogy az éjjel meghalt a papa. A kórházban, egyedül.

Nem találok a helyem, csak sétálgatok a lakásban. Mégis mit lehet ilyenkor csinálni? A mamára gondolok, meg sem tudnám érteni, mit érezhet. Fel kellene hívnom, de mégsem teszem.

November 13.

Csak a halálra tudok gondolni.

November 14.

Az élet nem áll meg, de nem tudok ezzel kapcsolatban semmit sem megfogalmazni. Nincs mit mondani.

November 20.

A temetés napja. Más is történt, de nem számít.

November 21.

Megyünk tovább.

November 25.

Maradona halálhírével van tele az internet. Nem követtem a munkásságát.

November 26.

Feszültség. Nincs kedvem semmihez.

November 30.

Ben Bova halálhíre.

DECEMBER

December 1.

Szájer. A címlapok. „DRUG-FUELED GANGBANG”. Röhögöm kéne, ahogy mindenki más teszi, de valahogy ehhez sincs erőm. Ki vagyok égve.

A könyv- és játékgyűjtemény felszámolásán gondolkozom. Minden, minden csak leláncol.

December 2.

Könyveket vettem. Ennyit erről.

Elment Hugh Keays-Byrne is, vagyis inkább elrobogott, el a Valhallába.

December 3.

Namíbiában választást nyert egy Adolf Hitler nevű politikus. Azt hiszem, ideje elszívnom egy felcsavart Baudrillard-könyvet, de most már tényleg.

December 4.

Érkeznek a monolitok. Nem is értem, eddig hol voltak.

December 5.

Pécsi Ildikó halálhíre.

December 6.

Álmomban arról beszéltem a nagynénémnek, hogy nem vagyok hajlandó filozófiai szövegeket olvasni, részben mert nem értek egyet minden állításukkal, részben mert borzasztóan vannak megírva, a mondatok nem következnek egymásból, és a szöveg szándékosan unalmas. Rövid ideig töprengtem, és kiböktem, hogy na jó, talán Bertrand Russell-t megpróbálom.

Fogalmam nincs, honnan jött ez.

Reggel a gyerekek ajándékot bontottak, nagy volt az öröm. Hiszen itt járt az éjszaka a Mikulás, és megette a süteményt is.

December 7.

A Legendary jogi útra vinné a dolgokat a Warnerrel a húzásuk miatt (egy évnyi mozifilmet pakolnának fel az HBO Max-ra). Beérkeztek az első *Cyberpunk 2077* értékelések.

Meghosszabbítják a kijárási tilalmat január tizenegyedikéig, de a Szentestéről később döntenek, egyem

meg. Szilverszteri bulikázni tilos. Mindegy, honnan szerezzük a vakcinát.

Nálam most enyhe torokfájás, nálad?

December 8.

Arról cikkeznek, hogy a Trump adminisztráció a nyáron nem élt a lehetőséggel, hogy elegendő Pfizer/BioNTech-vakcinát biztosítson az amerikaiaknak, most meg már lefoglalja őket, hogy Európába szállítsanak. Egy brit állampolgár, a kilencvenéves Margaret Keenan kapta meg az első ilyen oltást. Itthon már olyan COVID-utáni betegekről olvasok, akiknek újra kell tanulniuk a járást, olyan sokáig voltak gépen.

Világszerte több mint másfél millióan veszítették életüket a járványban eddig.

Nolan is megszólal.

December 9.

Az operatív törzs a magyar nemzeti mémforrás.

Kevés filmet néztem idén. Ideit szinte semmit. Azt hittem, nagy filmes vagyok, de nem vagyok nagy filmes. Ez most egy időre kicsúszott az életemből.

December 10.

A *Cyberpunk 2077* katasztrofális indulása. Beszélhetnék róla, de minek? Mostantól mindenki erről beszél majd.

December 11.

Game Awards, Disney, sok *Star Wars*, Kim Ki-duk halálhíre, a COVID meg csak úgy van, továbbra is százak halnak meg. A Time-féle „év embere”: Joe Biden és Kamala Harris párosa. Gődény György letartóztatása. Nézzetek utána, nem én vagyok a híradó.

December 12.

Betegek vagyunk, nem koronavírus. Torokgyulladás, nátha. Klasszikus mézes-citromos betegség. Szinte hiányzott. Dehogyan is hiányzott.

December 14.

John le Carré is meghalt.

December 16.

Régen olvastam, régen írtam, régen játszottam. Csak forognak a hétköznapiak, idebent, sehol máshol.

December 17.

Kásler Miklós levelet írt az óvodai dolgozóknak, olyan jó Krisztusosat, mert hát mi mást.

Most egy kis pihenés is belefér itthon. Készhez veszem a harmadik gyűjteményes *Sandman*-t.

A kismacira azt mondják a gyerekek, hogy „estemaci”.

December 18.

Kibertámadás Amerika ellen, nagyon nagy, és állítólag nagyon durva.

Találgatják, hol van Müller Cili, mostanában nem állt ki. Nem kapunk rá választ.

Utolsó munkanapom idén.

December 19.

Elég jól vagyunk ahhoz, hogy vidékre utazzunk? Fogjuk rá. Holnap utazunk. Kételyeim vannak.

Előveszem a hajnyírót, megint kopaszra kérem a frizurát. Kit érdekel. Olyan vagyok, mint egy buddhista szerzetes.

December 20.

A zenélő úton. Vidéken, először is Baranyában.

December 21.

Haladok a regénnyel, de nem valami jól. Kiszabtam magamnak egy kétezer szavas napi kvótát, de csak a fele jön össze. Tulajdonképpen több a semminél.

Franciaország lezárta a határt az Egyesült Királyság felé. Itthon állítólag a vírusnak van valamiféle mutációja. Nem olvasom a pontos híreket. Közösségi médián egy-két ember már arról ír, hogy megkapta a vakcinát.

A *Hévíz* folyóirat jövőre nem jelenik meg, mert az önkormányzatnak nincs elég pénze. Az elmúlt hat évben hat novellám jelent meg ebben a folyóiratban. A dolgok változnak.

December 22.

Jött egy e-mail az NKA-tól, karácsonyi éneklős videót küldenek mindenkinek. Idézem: *„A Nemzeti Kulturális Alap online karácsonyi üzenetét az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és az NKA pályázóinak, továbbá a művészeteket szerető közönségnek készítette, egy ősi magyar betlehemes népdalfeldolgozás és egy filozofikus, adventi Pilinszky idézet segítségével.”*

Csak bámulok egész nap magam elé. Nem haladok az írással, bár még van egy kis idő. Nem vagyok túl jól. Egyáltalán nem vagyok jól.

December 25.

Zalában. Elzárva a szobámban, lehetőleg senkivel nem érintkezem. Időnként hallom, hogy rokonok jönnek, nem megyek ki, még köszönni se.

A magányra most szükség van, meg akarom írni a regényt. Legalább a harmadát. Ebben az egy hétben, amíg még lehet.

December 28.

Nagyon szenvedek a regénnyel. Órákig mást se sinálok, de nem köt le, egy bekezdés után már elegendem van az egészszről. Néha kinézek az ablakon. Havat idén még nem láttam. Tavaszi meleg van. Senki nem foglalkozott ebben az évben a felmelegedéssel.

December 29.

Először csak azt hittem, szédülök. Aztán láttam, hogy a tárgyak is mozognak. Soha korábban nem éreztem még földrengést, teljesen új élmény. Mint amikor a világ maga

is elcsúszik. Másokat is kérdezgetem, igen, érezték. Jóval messzebb is. Horvátországban volt az epicentrum. Ráadásul nem is az első rengés ez.

December 30.

Egy tizenhárom éves lány meghalt, mondják. Mi itt csak nevetgélünk, hogy mozognak a dolgok, de amit éreztünk, halál volt.

Más: földcsuszamlás Norvégiában.

A vírus híreit alig követem. Érkezik a vakcina. Ez legalább jó jel.

Britanniában őskáosz.

December 31.

Baranyában, a gyerekekkel ismét. Minden holnap jön el, jövőre, amikor folytatjuk, amikor visszamegyünk a fővárosba, amikor talán máshogy lesznek a dolgok, talán egészen olyanok, mint régen, de még valószínűbb, hogy nem. Eszegetünk, nézelődünk, telik a nap, ahogy az összes többi. Idén először nem várjuk meg az éjfélt, korán lefekszünk. Elmondhatjuk magunkról, hogy a szerencsések közé tartozunk.

Éppen csak elfáradtunk.

Epilógus

Inkább elógium egy nehéz évhez.

Vagy mégsem, mert az új esztendő sem *tabula rasa*, a holnap a tegnap folytatása, és ha valami zajlott, zajlani fog tovább is – ez az, amit a pezsgős poharak koccintásánál még nem vagyunk hajlandók megérteni.

Van-e értelme tanulságot megfogalmazni az év végén, ha látszólag a járvány (mint dátumhoz nem köthető események láncolata) folytatódik a következőben is, visszhangja és hullámai pedig ki tudja, mikor állnak meg?

Nem következtetésre van tehát szükség, hanem intelemre, vagy legalábbis emlékezetre: emlékezni azokra, akik helyt álltak a legnehezebb körülmények között, akik a frontvonalban harcoltak értünk, és persze azokra, akik nem csak szabadidejüket, de a megélhetésüket vagy családtagjaikat is elveszítették. Emlékezhetünk továbbá azokra is, akik mit sem törődtek másokkal, és saját jólétük és gazdagságuk gyarapításán mesterkedtek, akár mások szenvedése árán is. Volt itt minden, amit nehéz lesz elfelejteni, legfeljebb rejtve maradnak későbbi generációk előtt.

Üres intelem ez, elvégre amúgy sem ugyanazokat a dolgokat idézzük fel később – miféle emlékek azok, amelyeket hamis értesülések és másodkézből átvett egyszerűsítések zaján keresztül érzékelhattunk csupán? Megéltük-e mindezt, vagy csak szemlélődtünk a zárt ajtók, ablakok, maszkjaink és álarcaink kényelmes takarásában, esetleg kidugtuk lázadó orrunkat néha, hogy beleüssük mások dolgába?

Ha mindez abszurdnak hangzik, nem véletlen: úgy érzem (hiszem, látom), elérkeztünk a totális nonszensz korszakába, ahonnan még a vakcina sem jelent majd kiutat.

Akárhogy is, elengedem a naplóírást, a világ nélkülem is éppen elég értelmezhetetlen, ugyanúgy írja majd zavaros történetét magától is.

Mire volt tehát jó ez az egész?

Mondjuk úgy: a végére értem ennek a lapnak is.

Függelék: Novellák a karanténból

A következmények

Akkoriban nem mentünk ki otthonról, én egyedül voltam a lányommal, és a szirénákat hallgattuk esténként, lefekvés előtt.

– A tetőn mászkálnak – mondta. – Ott szemben.

Odanéztem. Csenge az ablakon hajolt ki, cigarettázott. Ilyenkor sok furcsaságról beszélt, mindenféle történeteket talált ki a szomszédokról. Néha egészen messzire kihajolt, lenézett öt emelet magasról, aztán azzal mentegetőzött, hogy csak azt nézi, megvan-e még a kocsi.

Nyújtottam a nyakam, de csak a sötétséget láttam odakint.

– Mászkáljanak – mondtam.

Elernyedtem a kanapén. Átkapcsoltam a tévében a híradót egy másik híradóra, de ugyanaz ment mindenhol.

– Szoktad hallani ezt a kutyát? – kérdezte Csenge. – Azt a nagy dögöt, itt mellettünk?

– Nem.

– Olyan, mintha folyamatosan szarna.

Csenge elpöccintette a cigarettáját, annak is utánahajolt, követte a csikk ívét, egészen távolra nyújtózkodott, egyik lába felemelkedett a padlóról.

– Gyere már be onnan, nem igaz! – szóltam rá.

Tudtam, hogy nem kellene ingerültnek lennem. Senkinek nem használ az ilyesmi, főleg ebben a helyzetben.

Lányom végül leült mellém, de nem a kanapéra, hanem a dohányzóasztal melletti sámlira, egy ideig ő is a tévét nézte, aztán megkérdezte, hogy dáma vagy sakk?

Nem válaszoltam, egy ideig csak füleltem, majd előrehajoltam.

– Te is hallod ezt? – kérdeztem.

Csenge is előrehajolt, de szerintem csak engem utánczolt, hogy felidegesítsen.

– Hallom. Mit is?

Lenémítottam a tévét.

– Valami... a csövekben, nem? – A tekintetemmel követtem a csövet a radiátortól a plafonig. – Valami mászkál benne.

– Azt hiszem... azt hiszem, tegnap hallottam ezt. Éjszaka. Hajnalban. Félttem tőle.

Próbáltam rájönni, hogy vajon csak rajtam viccelődik-e megint, de azon kaptam magam, hogy én is ezt érzem. Nem

volt ez egy összetett érzés vagy megfoghatatlan szorongás, egyszerűen csak féltem a hangtól.

– Rendben – morogtam. – Van még kenyér? Mennyi lehet még?

– Nem ettem a kenyeredből.

– De kérsz?

– Dehogy kérek.

Felálltam, és a konyhába csoszogtam, de amint átléptem a küszöbön, elfelejtettem, mit is akartam valójában. Felkapcsoltam a villanyt, és egy ideig bámultam a fényt, az árnyékokat. Úgy tűnt, mintha az égő halványabban égne a szokásosnál. Félúton a hűtő felé megálltam a konyha közepén, felnéztem, a plafon egyik sarkából a másikba pillantottam. Úgy éreztem, valaki figyel.

– Van még sör? – kiabált utánam Csenge.

– Van, van.

Végül is dámázni kezdtünk, és ittuk mellé a sört, fejenként kettőt. Az idegesített csak, hogy a lányom kényszeresen megszakította a játékot, néha a vécé miatt, néha azért, hogy kihajoljon az ablakon cigizni. Már bent is füstszag volt, fojtogatott, beitta magát a ruhámba, és rémülten vettem tudomásul, hogy valószínűleg a

könyveimbe is, a könyvekbe, amiket én fordítottam, amikor még adtak ilyen munkákat. A dohányzásnak már rég el kellett volna tűnnie a világból.

Amikor Csenge visszaült, egy lépésben leszedtem az összes maradék korongját a tábláról.

– Nagy ász vagy, apám – mondta. – Minden ilyen simán menne?

– Nem szívesen teszem ezt.

– Gondolom.

– Szerinted én élvezem? Rég messze járnék, ha megtehetném. Te is el akarsz menni, én is el akarok menni. De itt vagyunk. Én itt vagyok.

Csenge lehúzta a maradék sörét, közben bólogatott.

– Amúgy, ha nem lennénk itt... a történelem ismétlődik, nem igaz? – Eltúrt egy tincset a szeméből. – Benne vagyunk egy körben, az idő kerekében, és mindig ugyanaz jön elő, és... nyilván, persze, hogy előjön. Egyszer... igen, egyszer ezt már csináltuk. Már volt ilyen. Nem igaz?

Néztem Csengét, azon tűnődtem, mikor lett ennyire tökéletesen és visszafordíthatatlanul felnőtt. Egy gyerek volt nemrég, és az a gyerek már fel is szívódott ebben az új személyben, szinte nyomtalanul. Miután nem reagáltam,

vállat vont, nekiállt nyomkodni a telefonját, annak a fénye pedig megváltoztatta az ő arcát, alig ismertem fel.

Igazat beszélhetett, úgy rémlett, mindez már régen megtörtént, de akkoriban a lakás is sokkal zajosabb volt, a kis Csenge minden alkalmat megragadott, hogy sikoltozzon, akár örömeiben, akár dühében, és állandóan az öccsét rángatta, karmolta, ütötte, az pedig csak nézett maga elé, bátortalan félmosollyal, nem tudta, ilyen-e a szeretet, vagy mi is történik éppen. Csenge négyéves volt, Botond pedig kettő.

Mikor is volt ez?

Előredőltem.

– Mostanában... – Megköszörültem a torkom. – Mostanában nem hívogat a barátnőd. Minden rendben?

– Már nem a barátnőm.

Tovább nyomkodta a telefonját, fel sem pillantott.

– Nem akartam kíváncsiskodni – mondtam. – Csak a távolság... nagy teher. Ilyenkor jó, ha számíthatsz valakire. Mármint... másvalakire.

– Téged sem hívogat anya.

Hátradőltem, és a tévé felé néztem. Valami értelmetlenség ment a csatornán.

– Az öcséd vigyáz rá, nem kell aggódnod.

– Mikor aggódtam én?

Ismét szirénáztak odakint. Csenge egyből a cigarettásdobozra felé nyúlt, épp mondani akartam valamit, de aztán visszafogtam magam. Legalább ennyi legyen meg neki. Magamban morgolódva néztem a formákat, színeket, kódolási hibákat a halvány fényű képernyőn.

Kattant az öngyújtó.

– Megint faszkodnak. Hallod, apám? Igazi kis felvonulás. Vonulnak. Mint a hangyák.

– Vonuljanak.

– Szerinted az ilyesmi... még megijeszt bárkit is?

– Nem érdekel, mi van ott kint.

Csenge egészen kitolta a testét az ablakon, már az ablak alatti virágtartóba kapaszkodott. Nem néztem oda.

– Az egyik kereszteződésnél állnak – mondta. – Ha minden igaz, arra senki nem megy mostanában. Majd... mikor is volt az áramszünet? Szerdán?

– Kedden.

Csenge visszahúzódott, lazán cigarettázgatott.

– Nem fogják még egyszer engedni – mondta aztán. – Akkor mindenki az utcán lenne már. Senki nem törődne a következményekkel.

Felpillantottam.

– Menj már el az ablaktól! Hát nem hallod? A csöveket? Csenge elnyomta a cigijét, de ott is hagyta az ablakpárkányon. Hátralepett, hallgatózott.

– Ez csak...

– Hallgass! Gyere, ülj már le!

Megtette. Ott hallgatóztunk, mint két potyautas.

– Megint. A csövekben. A falakban.

Ujjammal a sarokba mutattam, majd követtem a hangot, fel a fehér csövön, át a felettünk lakók lakásáig. Majd a konyha felőli oldalon hallottam, és oda is határozottan követtem az ujjammal.

– Ez... valódi. Ez a valóság, Csenge.

– Miért ne lenne az?

Az erkélyajtóra pillantottam, Csenge pár hónapja még oda járt ki cigizni, de most minden rés be volt ragasztva barna ragasztószalaggal.

Leengedtem a kezem.

– Olyan, mintha valami be akarna jönni – mondtam.

Csenge a fejét rázta.

– Azt hiszed. Azt hiszed, hogy valami be akar jönni. De lehet, hogy már rég bent van.

Lépteket hallottam, kint a folyosóról. Valaki kiabált.

– Ne beszélj ilyeneket – mondtam.

– Pedig nem tudhatod. – Lányom rám nézett. Ingerült volt. – Ez a legrosszabb. Hogy nem tudhatod, ha nem látod. Nem igaz?

A csótányokra gondoltam, és próbáltam elképzelni valamit, ami még náluk is alattomosabb és észrevétlenebb.

– Mondom, hogy ne mondj ilyeneket. Fogd be. Ne beszélj. Ne szólalj meg.

Csenge vállat vont, tudta, hogy igaza van, én is tudtam, hogy igaza van, és az igazság kellemetlen vendég volt köztünk.

Kimentem egy újabb pár sörért, de a konyhában megakasztott, mennyire halvány még mindig a fény, a sarkokba pillantottam, úgy tűnt, valami éppen eliszkolt, mire megláttam volna.

Mint a hangyák.

A folyosón mintha egyre többen rohángáltak volna, az ajtónál füleltem, de nem tudtam kivenni, mit mondanak. Valami olyasmit, hogy most kell kimenni, most jött el az ideje.

Úgy rémlett, van még sör, de nem találtam. Rosszul számolhattam. Az ajtó mellett sorakozó cipőket bámultam, ott volt még Botond téli bakancsa, a feleségem futócipője, és valamiért ott maradt mindkét gyerek régi gumicsizmája,

egészen picik, azok, amelyeket gyerekkorukban hordtak, négy-, illetve kétévesen. Miért nem dobtuk ki ezeket? Miért nem adtuk oda valakinek? Mit keresnek itt?

A sör dolgozni kezdett bennem. Miután könnyítettem magamon, akkor is csak a plafont bámultam a fürdőszobában, ott fent lábak dobogtak, készülődtek, folyt a csap, talán a zuhany, vagy csak a vécét húzták le, a hangokat nem igazán tudtam megkülönböztetni.

Egy ideje már nem gondoltam erre, de az áramkimaradás előtti napokban többször is zuhanásról álmodtam, egy végtelen feketeségről, talán valaminek a gyomráról.

Amikor visszamentem a tévéhez, nem láttam Csengét. Kerestem, talán a nevét is kimondtam, majd a nyitott ablak felé néztem, ahol csak a sötétséget láttam. Az utcán még mindig szirénáztak, a folyosón még mindig rohangáltak, én pedig szédültem, végül ő maga kapott el, az én lányom támasztott meg, és segített vissza a kanapéra.

– Apám, baszod, téged már két sör is kicsinál?

A kezembe tettem az arcom, azt hittem, elsirom magam, de ehhez már nem volt elég erőm.

Csenge az ablakhoz ment, óvatosan nézelődött, mint egy biztonsági őr, akinek csakis ennek a lakásnak az épsége a legfontosabb.

Odakint valami károgott, pedig úgy tudtam, hogy a madarak éjszaka nem szoktak károgni, a szél is feltámadt, és minden olyan reménytelennek tűnt, mint ahogy az vihar előtt lenni szokott.

Felálltam, és most én is láttam az embereket a szemközti épület tetején. Nagy, széles irodaház volt, egy egész utcányi területen terpeszkedett. Lapos tetején néhány fekete alak mozgott, lassan, furcsán, kellően nagy távolságot tartva egymástól. Innen úgy tűnt, mind a tetőtér pereme felé tartanak. Nyugtalanított, hogy ezek az árnyékok szokatlanul magasnak tűntek, hosszúkásnak, mintha nem volna elég nekik, hogy háztetőn legyenek, sokkal magasabbra akartak érni, talán a komor, csillagtalan eget is meg akarták érinteni.

Mielőtt Csenge ismét rágyújtott volna, megfogtam a karját, erőtlenül. Arra az időre gondoltam, amikor még mindannyian együtt lehattunk, arra az időre, amelynek már az emléke is fakult.

– Várj! – kértem.

Fáradt hangon kérdezett vissza:

– Mire várjak?

A cigarettásdobozra mutattam.

– Most már igazán megkínálhatnál.

*(Eredeti megjelenés: Élet és Irodalom LXIV. évfolyam, 17.
szám, 2020. április 24.)*

Tomiék

Kitakarítottuk a gyerekszobát, összeszereltük az új polcot, elraktuk a régi játékokat, leterítettünk egy színes szőnyeget, majd amikor végeztünk, a lányom megkérdezte, hogy most már áthívhatjuk-e végre Tomiékát.

Értetlenül néztem rá.

– Tudod, a suliból – mondta. – Az ikrek.

Rémlett valami egy fiú-lány ikerpárról, de ők nem az ő osztályába jártak. Rákérdeztem, bevallotta, hogy gyakran játszik velük az udvaron, amikor többen vannak kint.

– És azt akarod, hogy ide jöjjenek? – kérdeztem.

– Úgy illik, hogy meghívjuk őket!

Egy ideig nem tudtam mit mondani, aztán közöltem, hogy persze, átjöhetnek majd. Gondoltam, elfelejti a dolgot, hiszen nem volt szokás, hogy vendégeket fogadunk ebbe a kis ötödik emeleti panellakásba, ahol mi sem férünk el.

Naiv gondolat volt. Másnap és harmadnap is előhozakodott vele, egyre akaratosabban.

Végül nem nekem kellett kezdeményeznem, Tomiék szülei valahogyan megszerezték a telefonszámomat, és ők

is azzal jöttek, hogy az ikrek annyira összebarátkoztak a lányommal, tök jó lenne, ha valamelyik hétvégén átjöhetnének.

Csak tartottam a fülemhez a telefont, és fel nem bírtam fogni az egészet, de valamiért csak kiszaladt belőlem, hogy persze, szombaton jó lesz, várjuk őket szeretettel.

A hívás után csak bámultam magam elé hosszú percekig. Aztán hallottam, hogy a lábasból kifut a víz, és magamhoz tértem.

Szombat délután csöngettek fel a lakásunkba, és vártam a kínos beszélgetést a szülőkkel, de amikor a halk kopogás után ajtót nyitottam, csak a két gyereket láttam az ajtónál. A lift a háttérben éppen záródott.

Tomiék szokatlan külsejű gyerekek voltak, és először meg sem tudtam őket különböztetni. Hajuk egyforma hosszú volt, és az arcuk sem különbözött sokban. Tízéves tekintetükben furcsa intelligencia tükröződött, higgadtság, nyugalom.

Amikor a lányomat meglátták, akkor mindez szertefoszlott, és kiáltozva rohantak be a szobába.

– Szépen játsszatok! – szóltam be nekik, de már senki nem törődött velem.

A feleségem egész nap dolgozott, féltem, hogy nem fogok bírni három gyerekkel, de jól viselkedtek.

Tamás és Tamara is a Tomi becenévre hallgatott, és ezzel újra és újra összezavartak.

Készítettem nekik uzsonnát. Amint vittem ki a tányérokat mosogatni, megéreztem, hogy Tomiék valójában nem olyanok, mint mi. Majdnem leejtettem az egyik tányért. A kezemet az orromhoz emeltem. Valamiféle mocsok volt a tányéron, de nem tudtam megmondani, mi.

Amikor a lányom Tomiékkel játszott, közelebb hajoltam az ajtófélfához. Figyeltem az ikreket, és most már tudtam, hogy valami nagyon nagy baj van ezekkel a gyerekekkel. Láttam, hogy az arcukon valamiféle kosz van, nem tudtam, honnan kenték oda.

Észrevettek. Rám néztek, mosolyogtak. Lányom is odafordult, és ő is mosolygott.

Amikor Tomiék elmentek, percekig mostam a kezem, lefertőtlenítettem mindent, amihez hozzáérték, persze lányom ebből semmit nem vett észre. Ellenőriztem azt is, hogyan mos ő kezét. Csak mosolygott.

Amikor feltette a kérdést, amitől rettegtem, megmerevedtem:

– Ugye máskor is átjöhetnek?

A következő hétvégén a feleségem is otthon volt, és Tomiék ugyanúgy egyedül álltak az ajtóban.

– Látod? – kérdeztem, amikor bementek játszani. – Ez nem normális.

– Miről beszélsz?

Amikor uzsonnáztak, kellő távolságból mutattam a feleségemnek. Tomiék nem tiszták, magyaráztam, és mutogattam rájuk. Láttam az arcukon, a kezükön, a hajukban is. Ahogy rájuk néztem, viszketni kezdett a bőröm. Éreztem a szagukon is. Valami nagyon nem volt rendben.

A feleségem csak bámult rám, megkérdezte, mi az isten bajom van nekem, én pedig fel nem bírtam fogni, hogy nem veszi észre a nyilvánvalót.

Aznap este, amikor elmentek, mindent alaposan kitakarítottam, kiszellőztettem, de kihűlt a lakás, össze is vesztünk emiatt. A szag viszont nem ment ki. A bőröm folyamatosan viszketett. Éreztem, hogy rajtam van valami, amit Tomiék hoztak be.

A következő héten megmondtam a lányomnak, hogy Tomiék nem jöhetnek többet. Sírt. Magyarázatot követelt. Kiabált, hogy ők a legjobb barátai. Hajlandó volt

lehiggadni, de választ követelt, amire valahogy ezt sikerült mondanom:

- Csak... nem akarom, hogy olyan legyél, mint Tomiék.
- Milyen ne legyek?

Ezt már nem tudtam megmagyarázni.

Nem sokkal később a tévét kapcsolgattuk, és a lányom felkiáltott, hogy ezek Tomiék! Odanéztem, és láttam, hogy valóban, az ikrek ott ácsorogtak a műsorban, szüleik pedig fogták a vállukat, de az ő arcuk már nem fért bele a képbe. Tomiék valamiféle gyerekeknek szóló tudományos pályázaton értek el első helyet.

Kikapcsoltam a tévét. Na és aztán, morogtam.

Egyik nap, miután a lányunkat elvittük az iskolába, a feleségem elkezdett velem vitatkozni, hogy mégis hogy képzelem, hogy el akarom tiltani a lányunkat a legjobb barátaitól. Először csak próbáltam érvelni, de nem hagyta annyiban, annyira nekilendült, hogy a végén már én is csak kiabáltam, hogy szerinte nem furcsa, hogy a szülei ide se tolják a pofájukat, mik vagyunk mi, bébiszitterek, különben is milyen egy elbaszott dolog, hogy mindkét gyerek totál egyforma, de még a nevük is, meg hogy ilyenek, nem tudom, miért, de a hányinger kerülget tőlük.

Nem hallgatta végig. Néhány napig nem beszéltünk egymáshoz.

Tomiék persze átjöttek. A feleségem egyre többet csacsogott a szüleikkel telefonon, és nekem el kellett fogadnom, hogy mostantól ez a helyzet.

Elkezdtem hosszú sétákra járni, mert nem bírtam elviselni az otthoni szennyezett légkört. Éjszakánként forgolódtam. Nem tudtam elaludni a hangoktól, amelyek a gyerekszobából jöttek.

Feleségem rám szólt, hogy hagyjam már abba a mocorgást.

– Nem hallod, hogyan veszi a levegőt? – kérdeztem.

– Mint minden más gyerek – morogta a feleségem.

A takarót az államig húztam, és nem tudtam elaludni. A lányom nem ember módjára lélegzett.

A sétáimon néha összefutottam a többi szülővel, és többen mesélték, hogy Tomiék hozzájuk is átjárnak, néha egészen pontosan azokban az időpontokban, amikor hozzájuk is. Mondtam, hogy az lehetetlen, de ragaszkodtak hozzá, hogy Tomiék nagyszerű társaság.

Eljött a nap, amikor utoljára jöttek el hozzájuk. Akkor mindketten odaléptek elé, előrenyúltak, megfogták a

kezem, megköszönték, hogy milyen nagyszerű apa, milyen remek vendéglátó vagyok.

Nem tudtam megszólalni, mert a torkomban sötét ízt éreztem, a levegőt is máshogy vettem, de valamiért megnyugtató az érintésük: tudtam, hogy valóban, jobb apa és vendéglátó nem is lehetnék.

Éjjel csak Tomiékra gondoltam, és tudtam, hogy egy olyan tudás birtokosa, amit én az évtizedeimmel képtelen leszek felfogni vagy feldolgozni, és hogy olyan nagyszerű dolgokat visznek majd véghez, amiről sokan álmodni sem merünk. A testem minden szabad felülete viszketett, zsibbadt, éreztem a saját bűzömet – így aludtam el.

Amikor legközelebb iskolába vittük a gyereket, hatalmas tömeg várakozott az épület előtt. Szemerkélt az eső, de ez sem érdekelte az embereket. Mindenki a nyakát nyújtogatta, de senki nem jutott be. Valami nagyszerű dolog készült odabent, és mindenki részese akart lenni. Az akarat közös volt, ahogy az akadály is. A gyerekek jobb híján úgy rohanguáltak a felnőttek között, hogy alig lehetett megfigyelni őket: osontak, kúsztak, olyanok voltak, mint a szurok, mint a füst.

Figyeltem őket, magunkat is, és láttam, hogy most már mindent beterít a fel nem fogható, el nem tüntethető

mocsok, és egy idő után már azt sem tudtam megmondani, melyik az én gyerekem, és hogy miben különbözünk mi a többi szülőtől.

Mindannyian úgy néztünk ki, mint Tomiék.

*(Eredeti megjelenés: 168 óra XXXIII. évfolyam, 2. szám,
2020. január 14.)*

Szentély

Jobb híján köveket kezdtem el gyűjteni.

Ez lett az új hobbim, kimenni az udvarra (mindig csak a kerítésen belül), és felszedni a köveket, amelyekből egyébként nem volt túl sok. Néha megakasztották a fűnyírót, onnan tudtam, hogy léteznek. A létezésük egykor zavart, most meg már szakrális jelentőséget tulajdonítottam minden találkozásnak.

Arra gondoltam, ha elég követ a szobámba hordok, a szobán belül építhetek egy al-szobát, amelybe belépve megváltoztathatom a világ fizikai törvényeit. Eleve már azzal, hogy a kövek mindenféle habarcs és ragasztó nélkül megállnak egymás hegyén-hátán, ugyan remegve és vonakodva, de mégiscsak megteszik. Aztán közéjük belépve megnöveszteném a teret, és a szoba a szobában nagyobb lenne, mint a szoba, amiben eleve volt.

Ezzel a gondolattal kezdtem el őket gyűjteni, aztán egy héttel később felhívtam a nővéremet, Elzát.

– Ott is esik? – kérdeztem.

– Nem. Jól vagy?

– Persze, hogy jól vagyok. – Körülnéztem. – Tényleg nem akarjátok a házat?

– Nem fogunk már Magyarországra költözni – mondta Elza.

Hangját kioktatónak éreztem, de mégis megnyugtató. Olyan volt, mintha mégis hazatért volna.

– A szobájukba nem megyek be – mondtam. – Egyelőre. Ki lett takarítva, de kerülöm. Emlékszel, mennyire utálták, ha bemászkálunk?

– Beszéljünk másról.

– Igazad van, beszéljünk másról.

Megkérdeztem, hogy vannak a gyerekei, tudnak-e már németül, meg azt is, hogy bírja a férje a megváltozott munkakörülményeket, meg hogy Elza vissza fog-e menni tanárnak. Furcsa válaszokat kaptam, vagy talán csak félreértettem őket. Nevetgéltem.

– Unsere Tragödie, ja? – kérdeztem rekedten.

Csak kaparászást hallottam a telefonban.

– Figyelj, én inkább leteszem – mondta aztán Elza. – Küldjünk még pénzt?

Ekkor már nem nevetgéltem.

– Igazán nem szükséges – mondtam.

– Jól van. Később beszélünk.

– Persze.

Váratlanul tette le, köszönés nélkül. Még hosszú ideig néztem az ablakból az esőt, a szürkületet, a fákat, amelyeket a szél hajtogatott ide-oda. Azt vártam, hogy véget érjen ez az egész, én pedig kimehessek végre.

Elaludhattam, mert traktorzúgásra ébredtem. A szomszéd volt az, ismertem már a napirendjét. Elszoktam a falutól, mégis itt kellett lennem. Egy nap majd megszabadulok a háztól, gondoltam, de nem most.

Ettem, utána pedig kerestem a köveket az udvaron, a cseresznyefa alatt. Szerettem volna találni egy olyat, ami tökéletesen gömb alakú, és lehetőleg égszínkép.

Zörgött a postaláda, én pedig szaladtam, hogy még pont elkapjam a postást. Utánakiáltottam:

– Még mindig nem érkezett csomagom?

Ő viszont nem nézett vissza, ment tovább a biciklijével. Belenéztem a postaládába, és maga a postahivatal küldött nekem levelet, hogy ne zaklassam többet a postásokat.

Összegyűrtem a levelet, és kihajítottam az utcára. Vegye fel, akinek hasznára válik.

Másnap lázas lettem, forgolódtam az ágyon, és annyira fáztam, mintha megint tél lenne. Mint amikor idejöttem, és először rájuk találtam. Pontosan olyan hideg volt.

Arra gondoltam, hogy engem is a levéllel fertőztek meg, szándékosan. Már bántam, hogy az utcára dobtam, mert így akárki felvehette, és ő is hasonló sorsra juthatott. A levelek körbejárnak, nem igaz? Mindenki kíváncsi arra, ami a másiknak szól.

A köveimet most inkább kör alakban rendeztem el a szoba közepén, és bíztam a forma hatásában. A formáknak ereje van. A kör azt jelenti: otthon. Régen az emberek a tábortűz körében ültek, mert azon kívül nem volt semmi. Elképzelték ugyan, hogy mi van abban a semmiben, de azok tévképzetek voltak, nem pedig olyasmi, aminek helye volna az otthon körében.

Talán csak képzelődtem, mert újabb nap telt el, és többé már nem is volt lázam. Hideget sem éreztem, de úgy igazán meleget sem.

Egy alkalommal aztán úgy döntöttem, hogy bemegyek abba a szobába, amit eddig kerülgettem. Megláttam a falon a képüket, akkor készült, amikor összeházasodtak. Fekete-fehér kép volt, nem is igazán éles, inkább olyan, mint egy emlék, amit összetévesztünk egy álommal.

Álltam a kép előtt, és arra gondoltam, el kellene égetnem, ahogy őket is elégették. A hamvaikat temették el,

nem őket magukat. Felnyúltam, de nem értem el a képet. Mindig is túl alacsony voltam hozzá.

A szobában volt egy lemezjátszó. Bakelites. Már régóta nem működött. A lemez, amit utoljára hallgattak, még benne volt. Porosan, feketén.

Rátettem a tűt, és mozgattam, körbe-körbe. Lehetett hallani. Akkor is, ha nem volt bekapcsolva, lehetett hallani a zenét. Csak egészen közel kellett hozzá hajolni. A tű és a barázdák találkozása zenélt. Mivel nem tudtam egyenletesen és megfelelő sebességgel tekergetni, ez a zene torz volt, lassú, az énekhang is inkább valamiféle monoton, mély beszédre hasonlított.

Elengedtem a lemezt. Sokáig úgy tűnt, még mindig hallom a zenét. Azt a dalt.

Emlékeztem a szövegére is, elmondta, hogy többé már semmi nem lesz olyan, mint volt, és hogy mindez nagy veszteség.

Megint felnéztem a fekete-fehér, elmosódott fényképre. Nem is mosolyogtak. Szerintem soha nem mosolyogtak, akkor sem, amikor még éltek.

Később áthordtam az ő szobájukba a köveket, és elhatároztam, hogy a továbbiakban itt fogom azokat gyűjteni. Eszembe jutott, hogy egyszer azért kaptam

pofont, mert begurult ide a labdám. A köveket most nem kör alakban rendeztem el, inkább téglalapot formáztam belőlük.

Amikor elégedett lettem az alakzattal (méretével, egyenletességével), felhívtam Elzát.

– Jól vagy? – kérdeztem.

– Persze. És te?

– Két embert látok – mondtam.

– Mi?

Az ablakhoz húzódtam a telefonnal, onnan ráláttam az utcára, a kerítésünkre, a bejáróhídra. Ebben a napszakban hosszúra nyúltak az árnyékok.

– Ketten vannak a házunk előtt, Elza, és mindketten háttal állnak. Az arcukat nem látom. Nem mozdulnak. Tudod, szerintem... azt a játékot játsszák. Emlékszel? Mi is ezt a játékot játszottuk.

– Ne légy nevetséges.

Elhúzódtam az ablaktól, a sötétítőfüggöny mögé, de az ujjammal mégis elhúztam, és úgy néztem ki.

– Hamarosan nagyon sokan kimennek majd az utcára, de én akkor sem fogom elhagyni ezt a helyet – mondtam, és egyre erősebben szorítottam a telefont. – Itt vagyok, itt maradok. Ezt jobb, ha mindenki megérti.

Most én tettem le köszönés nélkül. Ezután minden sötétítőt behúztam, mindenhol leengedtem a redőnyöket, aztán odatoltam a széket a főkapcsolóhoz, felálltam rá, és lekapcsoltam mindenféle áramot a házban.

Éjszaka riadtam fel, és a padlón feküdtem. Nem láttam semmit, csak az utcalámpák fényét.

Botladoztam, először a szobában (éreztem, hogy felrúgom a köveket, ezáltal új alakzatot hozok létre), aztán az étkezőben, ahol a fiókok fogantyúját tapogattam. Ráztam őket, mert be voltak ragadva. Ezekbe annak idején nem nézhettem be, de itt tartották a gyertyákat, és amikor végül megtaláltam őket, a konyhában vergődtem, hogy gyufát keressek. Végül a tűzhely lángjával gyújtottam meg egy szál gyertyát, egy fehéret.

Gyertyafénynél még nem láttam ennek a háznak a belsejét, ezért ide-oda lengettem a lángot, az árnyékok pedig táncoltak velem, húzódtak először közelebb, majd el tőlem, de mindig csak hozzám képest, velem együtt. Játszották velem azt a játékot.

Később a képet néztem a gyertya fényénél. Úgy tűnt, megváltozott, de nem tudtam volna megmondani, miért. Azok az alakok rajta idegenek voltak. Nem ismertem az arcukat.

Forró viasz cseppent a kezemre, eldobtam a gyertyát. A kövek közé esett. Odanéztem, és egyáltalán nem tetszett, amit láttam.

Végül visszatoltam a széket a kapcsolótábla alá, és visszaengedtem az áramot a házba, a saját szobámban vártam ki a reggelt. Sokáig csak az olvasólámpa fényénél bámultam a plafont.

– Csalás – motyogtam időnként.

Reggel az udvaron mindent rendben találtam, de tudtam, hogy valaki más is járt itt rajtam kívül, amíg nem figyeltem. Zsebre tettem a kezem, úgy sétáltam egyik sarkából a másikba. A zöldségeskerttől ott hátul, a postaládáig ott elől. Aztán meg csak úgy céltalanul, anélkül, hogy bármilyen alakzatot leírnék azzal, ahogy sétálok.

A felhők takarták a napot, én pedig fáztam, és a tűzre gondoltam, ami bármit elvihetne, de nem hozna semmit. A földhöz hajoltam, benyúltam, nehezen, kaparnom kellett, és kiemeltem egy követ. Egészen különleges formája volt.

Aztán megint egész nap esett. Tehetetlennek éreztem magam. Telefonálni akartam, de nem tudtam. Az éhség egyre rosszabb lett, már napok óta alig ettem. Lett volna még mit, de nem nagyon akartam. Végül kristálycukrot

ettem, két kanállal. Ezután megnyugodtam. Elfogadtam, hogy most várni kell.

Amikor legközelebb kimehettem az udvarra, láttam, hogy megint háttal állnak nekem az emberek az utcán, többen is, mint illene, ezért fel-alá sétáltam az udvaron, mint egy pulyka.

– Én innen el nem megyek! – kiáltottam. – Itt vagyok, itt maradok! Ki ismeri ezt a játékot? Kezeket fel, le!

Aztán meg sétáltam fel, le.

Nem törődött velem senki. Nem fordultak meg. Azt a játékot játszották, de nem valami jól.

– Ez a ház egy szentély! – kiáltottam.

Még sokáig játszottuk a játékot, én pedig egyáltalán nem fáradtam el.

Aznap este Elza hívott fel engem.

– Jól vagy? – kérdezte.

– Persze. És te?

– Nem voltál elérhető – mondta. – Többször is próbáltalak hívni.

– Nem tudtam beszélni.

– Bementél a szobájukba, mi?

Most is bent voltam, a képük alatt, méghozzá cipőben. Annak orrával a köveket igazgattam a helyükre. Nem tűnt megfelelőnek az alakzat. Valami hiányzott. Valami fontos.

– Ura vagyok a helyzetnek – mondtam. – Talán csak egy kicsit... lefogytam. De nagyon jól áll nekem. Azoknak, akik túlságosan alacsonyak, nem jó, ha van rajtuk egy kis... felesleg.

– A gyerekeimet hagyd ki ebből.

– Senki nem beszél a gyerekeidről – mondtam.

– Jól van.

– Elza?

– Igen?

– Olyan, mintha már akcentusod lenne – tűnődtem. – Mintha már nem egészen úgy beszélnél, mint szoktál.

Erre nem felelt.

– Talán mégiscsak haza kellene mennünk – mondta végül.

– Igazán nem szükséges.

Nem emlékszem, melyikünk tette le először, de már nem érdekelt a beszélgetésünk, mert a köveimre figyeltem. Odatoltam a széket a kép alá, és levettem onnan. A képet a padlóra tettem, majd köré raktam a köveket. Aztán

észrevettem, hogy a félig elhasznált gyertya ott maradt a padlón. Valamikor begurulhatott az ágy alá.

Ezen az ágyon feküdtek, gondoltam. A semmit nézték.

A tűz természetesen mindig a megtisztulás jele, töprengtem, de illett ide egyáltalán? Talán rosszul értelmeztem. Megfogtam a gyertyát, és kivittem a konyhába. Egyenesen a kukába dobtam. Semmi keresnivalója nem volt itt.

Elégedetlen maradtam, de az udvaron sem találtam meg azt, ami hiányzott. Arra gondoltam, talán mégiscsak kimehetnék, csak egy rövid időre, amíg végigsétálok az utcán, meg vissza, de tudtam azt is, hogy ha az utcán végig tudnék sétálni, akkor nem is biztos, hogy megállnék ott. Aztán ki tudja, mikor állnék meg igazán.

Mégis elindultam a kerítés felé, és már onnan láttam, hogy alakok rebbennek szét, ahogy a felhők is eloszlottak a fejem fölött. Az eső biztosan nem fog visszatérni, és ezt a játékot is unja már mindenki.

Valami érkezett.

A kerítés fölött szállt, ugyan csak nagyon rövid ideig tartott az egész, mégis megbabonázva figyeltem röptének ívét. Nem is láttam, ki szaladt el észrevétlenül az utcán mögötte.

A csomag tompán puffant a harmatos pázsiton.

Lassan közelebb léptem, fölé hajoltam, úgy tanulmányoztam.

Felvettem, és éreztem, hogy súlyos, a csomagolópapír pedig nedves volt. A bélyegek átáztak rajta, a pecsétek elkenődtek.

Miután kigyönyörködtem magam ebben otrombán csomagolt tárgyban, a testemhez szorítottam, és tudtam, hogy szeretni fogom, bármi is legyen ez, elvégre én kaptam, csakis én. Abban is biztos voltam, hogy most ki fog derülni: mindvégig ez hiányzott nekem, csakis ez. A gyűjteményemet végül ez teszi majd teljessé.

Tökéletesen fog illeszkedni a kövek alakzatába.

(Eredeti megjelenés: Hévíz, 2020. 4. szám)

Farkas Balázs 1987-ben született Zalaegerszegen. Jelenleg egy játékfejlesztő cégnél dolgozik. Családjával Budapesten él.

Honlapja: www.balazsfarkas.com

A borítórajzot készítő Juhász Ernő további alkotásai megtalálhatóak az Instagramon:

https://www.instagram.com/erno_juhasz/